

РАБОТАТА И ФУНКЦИОНАЛНОСТА НА СТУДЕНТСКИТЕ ПАРЛАМЕНТИ

ПРИ ФАКУЛТЕТИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ
„СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“

**РАБОТАТА И ФУНКЦИОНАЛНОСТА
НА СТУДЕНТСКИТЕ ПАРЛАМЕНТИ НА
ФАКУЛТЕТИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ
„СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“**

Издавач

Здружение на граѓани Младински образовен форум
ул. Дренак -34а, 1000 Скопје
Тел: +389 2 31 39 692
www.mof.org.mk
Info@mof.org.mk

За издавачот

Дона Костуранова, извршен директор

Автори

Деа Здравковска
Петар Барлаковски

Уредник

Сања Божовиќ
Александра Живковиќ

Лектор

Симона Груевска-Маџоска

Дизајн

Даниел Јанев

Година на издавање:

2016

Изработката на оваа публикација е овозможена со поддршка од американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД) во рамките на Проектот на УСАИД за граѓанско општество. Содржината на публикацијата е одговорност на авторите и не ги изразува ставовите на УСАИД или на Владата на Соединетите Американски Држави.

СОДРЖИНА

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ	5
ПРЕДГОВОР	6
ВОВЕД ВО СТУДЕНТСКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ	7
Историјат на студентското организирање	7
Моменталната состојба во студентското организирање	8
Управувачки тела на Универзитетот и факултетите	9
Студентски парламенти во Македонија	10
ПРЕГЛЕД НА НАСТАНИ ВО СТУДЕНТСКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ ВО ПЕРИОДОТ МАЈ – ОКТОМВРИ 2016 ГОДИНА	11
Иницијатива на студентски организации	11
<i>Блокада на ректорската зграда и изборот на новиот ректор на УКИМ</i>	12
<i>Избор за нов претседател на Студентски парламент на УКИМ</i>	13
<i>Формирање на Комисија за менување на Статутот на УКИМ</i>	15
Студентски референдум	15
Инфографик	17
АНАЛИЗА НА СТУДЕНТСКИТЕ ПАРЛАМЕНТИ НА ФАКУЛТЕТИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ – СКОПЈЕ	18
Машински факултет – Скопје	18
Факултет за ветеринарна медицина – Скопје	19
Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје	20
Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство	22
Шумарски факултет – Скопје	23
Стоматолошки факултет – Скопје	24
Економски факултет – Скопје	25
Правен факултет – Скопје	28
Медицински факултет – Скопје	30
Природно-математички факултет – Скопје	31
Факултет за ликовна уметност – Скопје	32
Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје	33

Градежен факултет – Скопје	34
Педагошки факултет – Скопје	35
Факултет за музичка уметност - Скопје	36
Филозофски факултет	37
Фармацевтски факултет	38
Филолошки факултет – Скопје	39
Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје	40
Факултет за електротехника и информациски технологии – Скопје	40
Архитектонски факултет – Скопје	41
Технолошко-металуршки факултет – Скопје	42
Факултет за драмски уметности – Скопје	43
СТУДЕНТСКИ ПАРЛАМЕНТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“– СКОПЈЕ	44
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ НА СТУДЕНТСКИОТ ПАРЛАМЕНТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ – СКОПЈЕ ВО ПЕРИОД СЕПТЕМВРИ 2014 ГОДИНА – СЕПТЕМВРИ 2015 ГОДИНА	51
ЗАКЛУЧОК И ПРЕПОРАКИ	53
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	55

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

ННС – Наставно-научен совет

УКИМ – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“

МВР – Министерство за внатрешни работи

ССУКМ – Студентски сојуз на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

СПУКМ – Студентски парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

ССМФС – Студентски сојуз на Машински факултет – Скопје

СПМФС – Студентски парламент на Машинскиот факултет – Скопје

ССФЗНХ – Студентски сојуз на Факултетот за земјоделски науки и храна

СПФЗНХ – Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна

СПФВМС – Студентски парламент на Факултетот за ветеринарна медицина

СПШФ – Студентски парламент на Шумарскиот факултет

ССЕФ – Студентски сојуз на Економскиот факултет

СПЕФ – Студентски парламент на Економскиот факултет

СППФ – Студентски парламент на Правниот факултет

СПМФ – Студентски парламент на Медицинскиот факултет

ИИКСА – Информативни, информатички, културно-спортски активности

СПГФ – Студентски парламент на Градежниот факултет

БЕСТ – Борд на европски студенти по технологија

ИАЕСТЕ – Интернационална асоцијација за размена на студенти од технички науки

ЕЕСТЕЦ – Електроинженерска студентска европска асоцијација

ССАФ – Студентски сојуз на Архитектонскиот факултет

СПАФ – Студентски парламент на Архитектонскиот факултет

СПФФОСЗ – Студентски парламент на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје

ПРЕДГОВОР

Публикацијата „Работата и функционалноста на студентските парламенти на факултетите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“-Скопје“ е продукт од траката за млади истражувачи која е дел од летната академија спроведена од Младинскиот образовен форум. Авторите на истражувањето се студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“-Скопје и истражувачи кои работат во областа на образованието и младинските политики.

Траката за млади истражувачи имаше за цел зголемување на знаењата на студентите од приватните и државните универзитети во поглед на материјата на високото образование, како и истражувачките алатки.

Авторите на двете публикации кои произлегоа од траката за млади истражувачи се учесници во студентски иницијативи и организации, па така дел од ставовите се пренесени преку личните искуства на истите.

Идеата на студентските истражувања, покрај градење на капацитетите на студентите за пишување на трудови, беше и документирањето на важни настани од историјатот на студентските движења кои оставија траг во изминатите неколку години.

Публикацијата има за цел збогатување на научната мисла во областа на заштитата на студентските права во нашата земја, развивањето на демократски капацитети кај членовите на академската заедница и обезбедување плурализам на студентските претставнички тела во Македонија.

ВОВЕД ВО СТУДЕНТСКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ

ИСТОРИЈАТ НА СТУДЕНТСКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ

Студентските организации, како и студентските парламенти претставуваат облик на студентско организирање чија примарна цел е да ги претставуваат и да ги бранат интересите на колективното студентско тело.¹

Под застапување на интересите на студентите се подразбира дека токму овие организации и парламенти треба да претставуваат сервис за услуги и помош на самите студенти.

Впрочем, студентите како една од најранливите групи во современото општество треба секогаш да можат да сметаат на поддршка од овие организации, особено кога станува збор за студентските права и интереси.

Првите зачетоци на студентското организирање може да се согледаат уште во средновековието, кога на Универзитетот Болоња се развива модел „Универзитет на студентите“ каде студентите организирани во таканаречени гилдови² имале контрола врз своите студии. Имено, постоел „ректор студент“ кој заедно со проректорите одлучувал за висината на надоместоците, санкциите за професорите кои ненавремено ги завршувале своите предавања, не се држеле до распоредот за предавања и сл.³

Од ова всушност заклучуваме дека студентите уште од пред стотици години се бореле за студентското организирање, учествувале во одлучувањето и, пред сè, се залагале за студентските права и студии. Понатаму, во историјата, особено во деветнаесеттиот и дваесеттиот век, студентските движења станале сè почести и тие претставувале израз на студентската автономна критичка мисла. Токму преку оваа мисла, самите студенти почнале сè повеќе да се интересираат за прашањата од политички и социјално-економски карактер. Типичен пример за моќта на студентската мисла и студентското движење претставува и Унгарската револуција во 1956 година, која почнала како студентски протест и прераснала во револуција на национално ниво.⁴

Многу од овие студентски движења се претопиле во формални студентски организации, вклучувајќи ги и парламентите. Како пример може да се посочи Националната унија на студенти, формирана во 1922

---

1 Manja Klemencic, Student representation in Western Europe: Introduction to the special issue (2012)

2 Вид на Еснаф

3 Александра Живковиќ, Марија Мирчевска, Мартин Галевски, Сања Божовиќ, Мартин Алексоски, „Анализа на студентското организирање и учество во Македонија“, Младински образовен форум (2015)

4 Повеќе на: https://en.wikipedia.org/wiki/Hungarian_Revolution_of_1956

година во Обединетото Кралство.⁵

До ден денес, оваа студентска унија претставува симбол на студентското организирање кое за главна цел си ја има поставено борбата за бранење, штитење и проширување на студентските интереси и права. Дополнително, се залагаат за достапни и транспарентни демократски структури кои би помогнале во процесот на решавање на студентски проблеми. На сцената на студентското организирање присутни се и францускиот УНЕФ⁶, луксембуршкиот УНЕЛ⁷ и др. Нивната цел е гласот на студентите да се слушне на национално ниво, студентската партиципација да биде присутна во домашната сфера, како и во меѓународната соработка.⁸

МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА ВО СТУДЕНТСКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ

Денес има неколку аспекти во однос на тоа како студентот се пронаоѓа во академската заедница. Пред сè, како член на академската заедница, студентот има можност да биде активен во учеството на сите управувачки тела на Универзитетот и да биде одговорен во донесувањето на одлуките кои влијаат врз многу фактори во високото образование, на пример, програма за студирање, финансирање, научноистражувачки проекти и сл. Следно што треба да се спомне е дека студентот треба да биде релевантен партнер во академската заедница и дека секоја негова конструктивна идеја и решение придонесува во напредување на високообразовната институција и Универзитетот како таков, согласно на Болоњската декларација. Студентите се сметаат за полноправни членови во академската заедница и според членот 100 од Статутот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“, кои земаат учество со дури 18% во сите управувачки тела на Универзитетот и факултетите.⁹

Со помош на студентското организирање, студентот како поединец развива критичка и демократска мисла која му помага многу во понатамошниот развој и живот како академски граѓанин. Имено, преку самиот процес на носење одлуки студентот подобро ги осознава демократските механизми, а со тоа се гради себеси како активен граѓанин запознаен со демократските процеси на повисоко ниво. Во Република Македонија, за жал, студентското организирање не е развиено до овој степен и не им ги дава овие можности на студентите.

---

5 Повеќе на: <http://www.nus.org.uk/>

6 Повеќе на: <http://unef.fr/>

7 Повеќе на: <http://www.unel.lu/>

8 Manja Klemencic, Student representation in Western Europe :introduction to the special issue (2012)

9 Член 100, Статут на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“– Скопје (2013)

УПРАВУВАЧКИ ТЕЛА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И ФАКУЛТЕТИТЕ

Би ги напоменале двете најважни одлучувачки тела на факултетот каде што присуството на студенти е од голема важност и според правните акти е задолжително.

Деканатската управа на факултет е орган во рамките на сите факултети каде студентите имаат свои претставници. Ова тело го носи финансискиот план и донесува завршна сметка на факултетот. Така, студентите, преку своите претставници, можат да влијаат на начинот на кој се трошат финансиите на факултетот каде студираат и да дејствуват издвојување финансии во насока на подобрување на условите во кои тие студираат. Најчесто, на Деканатската управа претставник на студентите е претседателот на парламентот.

Наставно-научен совет претставува стручен орган во рамките на факултетот. Дел од ННС се сите професори и докторанди, како и студенти. Според Законот за високото образование, бројот на студентските претставници не смее да биде помал од 10 % од вкупниот број членови на Наставно-научниот совет. Некои од надлежностите на ННС се донесување на четиригодишна програма за развој на факултетот и годишни програми за работа, избор на декани и продекани, донесување програма за научноистражувачка и уметничка работа, одлучува за библиотеката и библиотечно-информацискиот систем, одлучува за организирање на собири, симпозиуми, советување итн.

Исто така, студентите учествуваат и во управувачки тела на Универзитетот. Најважните две се следните:

Универзитетскиот Сенат е надлежен да одлучува за финансиските и материјалните прашања за остварување на интегративните функции на Универзитетот, да зазема ставови и да донесува заклучоци за прашања од заеднички интерес за единиците на Универзитетот кои се однесуваат на високообразовната, научноистражувачката и уметничката дејност. Потоа, ги усвојува студиските програми на факултетите, го усвојува годишниот извештај за работа на Универзитетот, избира ректор, верификува мандати на декани итн. Универзитетскиот сенат претставува важен орган каде што се носат многу важни одлуки за студентите и нивното студирање. Составен е од професори сенатори, додека студентите сочинуваат најмалку 10 % од членовите на Сенатот, што е регулирано со член 51 според Законот за високото образование.¹⁰

Ректорската управа на Универзитетот ја сочинуваат ректорот, проректорите, деканите, односно директорите на единиците и претседателот на Студентскиот парламент на Универзитетот, како претставник на студентите. Врши важна улога во објавување на конкурсите

¹⁰ Член 51, Законот за високото образование, „Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/2013, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 130/2014, 10/2015, 20/2015, 98/2015, 145/2015, 154/2015, 30/2016, 120/2016, 127/2016

за запишување на студиите од прв, втор и трет циклус, донесува одлуки за тековна меѓународна соработка на Универзитетот. Утврдува предлог за висината на кофинансирање и партиципација на студентите, одлучува за издавачката дејност на Универзитетот и др.

СТУДЕНТСКИ ПАРЛАМЕНТИ ВО МАКЕДОНИЈА

Студентските парламенти во Македонија се првата инстанција која ги поддржува и ги заштитува студентските права, пред сè, од причина што се регистрирани како невладина организација надвор од Универзитетот, иако имаат директно учество во сите управувачки тела на истиот. Ваквата позиција им дозволува да функционираат и надвор од интересите на сите студенти, па дури и да не ја претставуваат целата маса, туку само своите членови. Дополнително, во студентските парламенти членуваат многу мал број студенти, па затоа има притисок кон нив од студентската јавност за решавање на некој сериозен и горчлив проблем. Имено, проблемот со студентските парламенти како невладини организации е тоа што тие не подлежат на никаква контрола од страна на органите на Универзитетот, ниту пак на студентите кои ги претставуваат. Понатаму, како невладина организација може да ги претставуваат само интересите на своите членови, но не и на целата студентска маса. Во понатамошната детална анализа, која е направена врз основа на доставените официјални документи на парламентите до Централниот регистар, може да се види како всушност дел од матичните парламенти на факултетите, како и Студентскиот парламент на Универзитетот биле нефункционални во изминатите години и истите често носеле спорни и сомнителни одлуки. Од документите може да се заклучи дека има непочитување на законите и противправно работење, вклучувајќи и кршење на правните акти, односно Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и нивните интерни акти и правилници. Учесството на студентите во телата на одлучување е нарушено, бидејќи има многу мал процент на присуство од страна на студентите во управувачките тела на Универзитетот.

Во последните неколку години се забележува дека и студентите што се делегирани во телата на Универзитетот што треба да одлучуваат за студентските прашања се избрани на нелегитимна и спорна постапка. Тоа само по себе доведува тие да не ја извршуваат нивната работата, што пак е причинител за појавата на формите на самоорганизирање на студентите. Најеклатантен пример за самоорганизирање на студентите во Република Македонија претставува Студентскиот пленум.

Имено, ова движење, како една од неговите причини, се појави во јавноста и во академската заедница поради нефункционалноста на Студентскиот парламент. Ги претставуваше интересите на студентите и вистински ги бранеше студентските права, преку различни форми на изразување: протести, јавни дебати, трибини и окупација на факултети.

ПРЕГЛЕД НА НАСТАНИ ВО СТУДЕНТСКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ ВО ПЕРИОДОТ МАЈ – ОКТОМВРИ 2016 ГОДИНА

ИНИЦИЈАТИВА НА СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Во текот на изминатата година, темата за демократското студентскоорганизирање беше доста присутна во јавноста и медиумите, пред сè поради нефункционалност на студентските парламенти и борбата на студентите за нивните права преку други форми на самоорганизирање. Повторната актуелизација на тематиката се случи во мај 2016 година, кога се распишаа изборите за нов ректор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Токму тогаш се актуелизира прашањето за нелегитимноста на студентските претставници во Сенатот на универзитетот кои ќе гласаат за идниот ректор. Како реакција на ова, се појави студентска иницијатива сочинета од повеќе студентски организации чија главна цел беше да посочи дека студентите сенатори никогаш не се избрани на начин како што налагаат правните документи и акти на СПУКМ. На иницијативата се приклучија околу 10 студентски организации кои дејствуваат во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје¹¹.

По повод изборот на нов ректор на најстариот и најголемиот универзитет во Македонија и реакцијата на студентските организации, дотогашниот ректор свика средба со студентските организации за да може да се претстават сите согледувања. Барањата на студентите претставници на оваа средба, беа органите на Универзитетот да го одложат изборот на ректор, односно да се овозможи демократски избор на претставници на студентите, а дури потоа да се спроведе изборот на ректор. На средбата ректорот Велимир Стојковски соопшти дека Студентскиот парламент е невладина организација, и тој како ректор не смее да се меша во нивната автономија и начинот на избор на претставници, иако СПУКМ има делегати во сите управувачки тела на Универзитетот и гласаат заедно со целата академска заедница.

---

11 Се работи за следниве организации: Европско здружение на студенти по право (ЕЛСА), Здружение Студентска организација „Излез“, Истражувачко друштво на студенти биолози (ИДСБ), Македонско друштво на студенти физичари (МДСФ), Млади европски федералисти (ЈЕФ), Младински образовен форум (МОФ), Младите Можат, Прво македонско здружение на студенти по психологија на Република Македонија ПСИХЕСКО, Студентски парламент на факултетот за драмски уметности (СПФДУ) и Студентски Пленум. Повеќе на: <http://www.radiomof.mk/inicijativa-na-studenti-ne-mozhe-da-se-bira-rektor-so-nelegitimni-studentski-pretstavnici/>

БЛОКАДА НА РЕКТОРСКАТА ЗГРАДА И ИЗБОРОТ НА НОВИОТ РЕКТОР НА УКИМ

Бидејќи овие барања не беа задоволени од страна на тогашниот ректор и управата на Универзитетот, студентите и студентските организации, како реакција решија да се соочат со сите сенатори на Универзитетот и да им ги предочат нивните барања. Така, на денот на избор на нов ректор (27 мај 2016 година), студентите го блокираа влезот на Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со цел да го привлечат вниманието на сите сенатори и јавноста и да им го прикажат целиот проблем и нелегитимност на Студентскиот парламент, проблем кој долго време беше запоставен од академската заедница¹². Студентите повторно ги истакнаа своите барања, со приложување на сите неопходни документи извадени од Централниот регистар на Македонија¹³ со кои може да ја докажат нелегитимноста на сите студенти кои беа дел од Сенатот којшто би гласал за новиот ректор. Барањето на студентите беше да им се даде можност: да влезат сите студенти на седницата на Универзитетскиот сенат заедно со сите медиуми; на избраната верификациона комисија да и се дадат сите документи од Централниот регистар за да се увиди дека студентите кои се во Сенатот и ќе гласаат за нов ректор се нелегитимни претставници. По неколку часовна дискусија со ректорот на универзитетот и сенаторите, влегоа четворица студенти со сите медиуми. За верификација на мандатите на сите сенатори на Универзитетскиот сенат се формираше верификациона комисија која беше составена од професорите Родна Живковска, Иван Анастасовски и Валентина Гечевска. Иако сите документи коишто беа доставени ги покажуваа сите нерегуларности и спорни правни ситуации, беа објаснети сите недоследности¹⁴, сепак професорите ги верификуваа мандатите на студентите. На таа седница сепак се изгласа нов ректор на Универзитетот, и барањата на студентите не беа уважени.

---

12 Автор непознат: «Студентскиот пленум го блокира изборот за нов ректор на УКИМ», Стандард.мк, <http://standard.mk/studentski-plenum-gi-blokira-izborite-za-nov-ректор/>

13 Токму овие документи се предмет на анализа во оваа публикација. Целосната листа може да се види во делот Користена литература

14 Се работи за нерегуларности како неспроведување на избори за студентски претставници на матичните факултети при УКИМ, истечени мандати на студентските претставници на матичните факултети и универзитетските студентски претставнички организации итн. Целосното обраќање на студентите може да се погледне на: <http://novatv.mk/vo-zhivo-sednitsa-na-ректорската-управа/>

ИЗБОР ЗА НОВ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА СТУДЕНТСКИ ПАРЛАМЕНТ НА УКИМ

Во текот на месец јуни се распишаа избори за нов претседател на Студентскиот парламент на УКИМ, којшто следуваа како реакција на барањата на студентите и студентските организации кои апелираа за нелегитимноста на дотогашните претставници. Студентите реагираа на распишувањето на овие избори најпрво затоа што истите беа распишани во период кој е надвор од академскиот календар на универзитетот, каде голем дел од студентите веќе не посетуваат настава нити полагаат испити (т.е. летен распуст)¹⁵. Само три дена по изборот на нов ректор, на 30 јуни, се одржаа изборите за нов претседател на СПУКМ. Изборите за студентски претседател беа проследени со многу нерегуларности¹⁶. Како најсериозни недоследности беа детектирани непостоењето на паравани кои ја гарантираат тајноста при гласањето на студентите, немање печати од изборната комисија со кои ја потврдуваат својата позиција на дел од факултетите, користења на печати од 2015 година, немање број/шифри на гласачките ливчиња што овозможуваше да се дуплираат и фалсификуваат избирачките ливчиња, недостаток на избирачки списоци на студентите кои имаат право на глас, како и гласачките кутии кои беа облепени одвнатре со хартија со што се оневозможуваше транспарентноста на излезноста на изборниот процес. Дополнително, изборите се мониторираа на повеќето факултети од страна на група студенти, па од овој мониторинг се забележа дека на платото кај Правниот, Економскиот, Филозофскиот и Филолошкиот факултет има видливо присуство на членови од политички партии кои не се студенти.

Околу 15:00 часот попладне, се создаде конфликтна ситуација на Правниот факултет. Изборите трааа пократко од предвиденото време (согласно со актите требаше да има затворање на избирачките места во 17 часот), па така насилно се одзеде гласачката кутија од Правниот факултет, од страна на лица кои не се студенти на универзитетот¹⁷. На инцидентот на Правниот факултет изреагираа студентите кои го мониторираа изборниот процес, со цел да го спречат нелегалното спроведување на избори.

Канцелариите на Студентскиот парламент беа всушност и местото каде согласно со актите треба да се донесат сите гласачки кутии веднаш по завршување на гласањето и да се пребројат сите гласачки ливчиња. Така, групата студенти која ги мониторираше изборите пристигна пред студентскиот дом "Кузман Јосифовски

15 Академски календар на УКИМ, достапен на: https://www.ukim.edu.mk/dokumenti_m/153_Akademski-kalendar-2015-2016.pdf

16 Светлана Божиновска, „Сканадалозни студентски избори“, 24 Вести (2016)

17 Автор: непознат, "Ова се членовите на УМС на ВМРО-ДПМНЕ кои ги одзедоа на сила кутиите со гласови за студентски лидер", А1он. Достапно на: <http://a1on.mk/wordpress/archives/628196>

Питу", при што беше забележано дека три непознати лица изнесуваат три кутии и истите ги носат во Здравствениот дом што се наоѓа во склоп на зградата на студентскиот дом "Кузман Јосифовски Питу"¹⁸. Студентите кои ги мониторираа изборите повикаа полиција со цел да го спречи инцидентот кој настана со насилното одземање на гласачките кутии. Студентите останаа пред седиштето на Студентскиот парламент во текот на целиот ден, барајќи од тогашниот претседател на парламентот да ги поништи нерегуларните студентски избори. Вечерта околу 22 часот, на местото на мирниот протест пристигнаа припадници на Единицата за брзо распоредување при Министерството за внатрешни работи. Полицијата со употреба на прекуумерена сила ги исфрли студентите кои мирно протестираа пред седиштето на парламентот, со цел овозможување на пат на тројца студенти кои носеа три гласачки кутии од надвор¹⁹.

Вечерта по сите сериозни случувања, СПУКМ ги соопшти резултатите и го прогласи Давор Поповски за претседател на студентската организација. Според извештајот на парламентот (кој никогаш јавно не беше објавен), истиот освоил мнозинство од гласовите односно 3.851 глас од вкупно 5.264²⁰. Сепак, овде авторите би предупредиле на сериозните дилеми за прикажаните резултати. Треба да се земе предвид дека овие избори беа мониторирани од група студенти при што беше забележан многу мала излезност, наспроти официјалните бројки коишто излегоа во јавноста²¹.

Ден по овие случувања Студентскиот пленум организираше протест. Студентскиот пленум излезе со барање до Универзитетот и неговите органи да ги поништат изборите за претседател на СПУКМ и да не ги признаат изборните резултати. Во насока на ова, според статутот на универзитетот „Студентскиот парламент на Универзитетот има свој претседател, кој се избира на тајни и непосредни избори со мандат од 2 години, без право на уште еден последователен избор.“²². Истиот учествува во работата на Ректорската управа како рамноправен член.

---

18 Автор: непознат, "(ВИДЕО) Вака се гласа во Македонија: Изборните кутии во раце и трк!", А1он. Достапно на: <http://a1on.mk/wordpress/archives/628177>

19 Автор: непознат, „ЕБР насилно ги исфрли пленумци пред просториите на СПУКМ“, Нова Тв, <http://novatv.mk/tenzichno-pred-spukm-ebr-nasilno-gi-isfrli-plenumtsi/>

20 Автор: непознат, „Давор Поповски избран за нов претседател на СПУКМ“, МТВ

21 Автор: непознат, "(ВИДЕО) Тепачка на Правен факултет, со сила однесена кутијата со двај десет гласа", А1Он

22 Член 365, Статут на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“-Скопје (2008)

ФОРМИРАЊЕ НА КОМИСИЈА ЗА МЕНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА УКИМ

По овие случувања, беше свикана вонредна седница на Ректорската управа на која излагање имаа претставници од Студентскиот пленум и Студентскиот парламент. На оваа седница се одлучи да се формира Комисија за менување на Статутот на УКИМ во делот на студентското организирање. Истата се предвиде да биде составена од седум професоричленови на Универзитетскиот Сенат, двајца студенти од Студентскиот пленум и двајца студенти од Студентскиот парламент.

Во Комисијата учествуваа професорите Родна Живковска, како претседател на Комисијата, и Гордана Бужаровска од Правниот факултет „Јустинијан Први“, Милорад Јовановски од Градежниот факултет, Мирјана Шошолчева од Медицинскиот факултет, Љупчо Пејов од Природно-математичкиот факултет, Влатко Коробар од Архитектонскиот факултет и Маја Бојациевска од Филолошкиот факултет. Како резултат на сите ставови и залагања на Комисијата, на крајот произлегоа два спротивставени предлога. Предлогот на Студентскиот пленум во својата суштина е студентскиот парламент да не биде невладина организација надвор од Универзитетот и неговата структура, туку да стане тело, односно организациона единица во рамките на Универзитетот со сопствена автономија за да може демократски да ги претставува студентите пред телата на одлучување. За разлика од ова, во предлогот на професорот Милорад Јовановски статусот на СПУКМ останува невладина организација, но со мали промени во однос на изборите, кои ќе овозможат вклучување на професорите во изборите за претседател коишто би се случувале во иднина. Овие предлози беа доставени до Универзитетскиот сенат согласно на предвидените процедури, со цел Универзитетскиот Сенат да ја избере подемократската форма на избор на студентски претставници и да го смени досегашниот модел.

СТУДЕНТСКИ РЕФЕРЕНДУМ

За да може да се слушне гласот на што е можно поголем број на студенти во поглед на ова прашање, студентската иницијатива Студентски пленум одлучи за првпат да организира студентски референдум за студентите на УКИМ²³. Прашањето на референдумот гласеше „Студенту, дали телото кое те претставува, во рамките на Универзитетот, да продолжи да биде невладина организација, како што во моментот е СПУКМ?“.

За да може соодветно да се имплементира овој студентски референдум беа отворени гласачки места на 22 факултети каде студентите можеа да го остварат своето право на глас. За разлика од изборите за претседател на СПУКМ што се случија на 30 јуни, овие избори се одржаа демократски и немаше никакви нерегуларности. На студентскиот референдум вкупно 2,767 студенти излегле да гласаат, од кои 2615 гласале дека телото кое ги претставува студентите не треба да биде невладина организација, а 137 гласале за СПУКМ да остане како невладина организација, односно како што е досега. Неважечки ливчиња имало 15. Според медиумските објави, референдумот се одвивал во демократска атмосфера, со обезбедени шифрирани гласачки ливчиња, паравани за тајно гласање, списоци на студенти кои веќе гласале и запечатени гласачки кутии по завршувањето на референдумот²⁴. Бројењето на гласовите се пренесуваше во живо на Фејсбук страната на Студентскиот пленум.

До моментот на пишување на оваа публикација, прашањето за студентското организирање сè уште останува отворено, бидејќи највисокото тело на УКИМ, Универзитетскиот сенат, сè уште нема решено по двата предлози за кои стана збор погоре.

---

23 Автор: непознат „Студентите на референдум за нивните права“, Дојче Веле (2016)

24 Автор: непознат, „Голема излезност на првиот Студентски референдум“, Пинг.мк, <http://ping.mk/2016/10/05/golema-izleznost-na-prviot-studentski-referendum/>

АНАЛИЗИ НА СТУДЕНТСКИТЕ ПАРЛАМЕНТИ НА ФАКУЛТЕТИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“

Во ова истражување се посвети внимание на работата и функционалноста на студентските парламенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ при анализа на нивните правни акти. Како извори користени се Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како и сите документи, записници и одлуки кои Студентскиот парламент ги има доставено до Централниот регистар на Македонија. Поединечно се разработени сите матични парламенти на факултетите, вклучувајќи го и Студентскиот парламент на УКИМ. Дополнително, направена е и анализа на финансискиот извештај во 2014 – 2015 година на СПУКМ.

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Машински факултет – Скопје се анализираа податоци од 2009 година. Според записниците²⁵, тогашниот претседател Даме Димитровски се заменува со Горан Трајковски. Не е наведено на кој начин Даме Димитровски стапил на функција и зошто има негова промена. Мандатот на новиот претседател Горан Трајковски траел од 2009 до 2013 година. На оваа седница е направена промена на називот на организацијата од ССМФС во СПМФС. Достапните податоци од Машинскиот факултет овозможуваат да се види низата неправилности при работата и изборот на студентските претседатели и студентските делегати во студентскиот парламент на Машинскиот факултет. Па така во 2009 година симптоматично е верификувањето на мандатот на тогашниот претседател. Во мај 2009 година, Собранието го верификува неговиот мандат, за истото да биде направено во август истата година. Разликата е што во записникот од мај 2009 година имало 27 гласа за Горјан Трајковски, а во август 2009 година запишано е дека 26 делегати гласале за Горан Трајковски. Исто така, се менуваат и претседавачите на Собранието и различни се членовите на верификационата комисија и изборната комисија. Нема достапни податоци зошто се случило тоа, но се поставува прашање зошто било потребно да се извршат два избора на истиот претседател во разлика од само три месеци. Исто така, функцијата претседател ја држи истото лице повеќе од две години што е спротивно на одредбите од член 23 од Статутот на парламентот во кој се вели дека

---

25 Записник бр. 4/2009 од одржаното Собрание на Сојузот на студенти при Машинскиот факултет Скопје

времетрањето на функцијата е две години.²⁶

Следната промена на претседател е во 2013 година, кога се случиле студентски избори. Од двајца пријавени кандидати, избран е Кристијан Јадров. На тие студентски избори во 2013 година гласале 576 студенти.²⁷ Новоизбраниот претседател освоил мнозинство од 420 гласа. Според овие податоци, а согласно со официјалните државни податоци во 2013 година на Машинскиот факултет имало запишани 1226 студенти на додипломски студии,²⁸ што значи дека скоро половина од студентите излегле да гласаат на овие студентски избори. Одредбата од погоре повторно е прекршена и во 2015 година, бидејќи нема податоци за нови избори, кога всушност е завршен мандатот на претседателот од 2013 година. Покрај злоупотребата на времетраењето на мандатите на претседателите, нема информации и за редовно одржување на седници, бидејќи само со редовна работа може да се постигне унапредување и заштита на студентските права. Па така прекршен е член 13 од Статутот на СПМФС каде што се вели дека се одржуваат седници еднаш месечно, освен јули и август.²⁹ Во документите се забележува само еден записник од една седница. За функционална работа на парламентот, согласно со Статутот неопходен е и избор на сите органи, а особено на Претседателството. Од Статутот на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје прекршени се членовите од 27 до 31 каде што се вели дека СПМФС се бира Претседателство составено од претседателот и 7 членови.³⁰ Не е доставен записник каде што е оформено Претседателството, па затоа нема информации за негова функционалност.

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје постојат податоци од основањето, односно од 2014 година³¹. На првите одржани избори кои се случиле на 30.1.2014 едно лице имало пријавено кандидатура³². Кандидатот Ѓорѓе Кочев, освоил 61 глас за и

---

26 Член 23, Статут на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје (2009)

27 Записник од Состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје (2013)

28 Државен завод за статистика, запишани студенти во академската година 2012/2013, достапен на <http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija.aspx?id=38&rbr=516>

29 Член 14, Статут на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје

30 Членови 27–31, Статут на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје

31 Акт за основање на здружение Студентски парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)

32 Записник од Изборната комисија на Студентскиот парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)

12 против, додека неважечки ливчиња имало 19. Според Државниот завод за статистика, таа година на Факултетот за ветеринарна медицина се запишале 154 студенти на додипломски студии.³³ Со овие податоци може да се забележи дека две третини од студентите излегле да гласаат за претседател на парламентот. Во официјалните документи е доставена Програмата за работа на парламентот која се заснова на подобрување на високото образование, организирање семинари и истражувања во научноистражувачката работа.

Од достапните документи можат да се забележат неколку нерегуларности. Па така, Основачкото собрание првпат се одржува на 3.2.2014 година, додека изборите за претседател СПФВМС се одржале на 30.1.2014 година. Со ова се создава една спорна ситуација бидејќи Основачкото собрание треба да ги распише изборите и не може да се утврди дали е направена техничка или процедурална грешка, или непознавање на правните акти. Промена на претседателот во Централниот регистар не е извршена, што значи дека сè уште немало избори за нов претседател на Студентскиот парламент на Ветеринарна медицина. Со тоа е прекршен директно членот 22 од Статутот на Парламентот каде што се вели дека претседателот на Парламентот има две години мандат.³⁴ Во записниците³⁵ се забележува дека Парламентот нема избрано Претседателство што според актите го сочинуваат претседател и 4 членови, како и комисији за работа. Овие тела се клучни за функционалноста и напредокот на Парламентот и се поставува прашањето дали студентите што имаат функции во овој Парламент вистински ги претставуваат студентите.

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје имаме документи од 2009 година.³⁶ На одржаното собрание во 2009 година разрешен е стариот претседател Благој Сиваков, за кој немаме податоци како стапил на функција, и по предлог на пратениците на Собранието предложен и изгласан е Стевче Тополчанец како нов претседател. Меѓутоа, од документите не може да се види со колку гласа е изгласан и дали е изгласан на непосредни избори. Донесена е одлука за

---

33 Државен завод за статистика за запишани студенти во академската година 2013/2014 достапен на <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/2.4.14.17.pdf>

34 Член 22, Статут на Парламентот на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)

35 Записник од седница на Студентскиот парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)

36 Записник бр 1/09 – Седница на Собранието на Сојузот на студенти на Земјоделскиот факултет – Скопје (2009)

промена на називот на организацијата од ССФЗНХ во СПФЗНХ.³⁷

Во 2012 година, изборот на претседател станува уште посомнителен од причина што од достапните документи може да се види одлука за разрешување на претседателот Стевче Тополчанец³⁸ и стапување на сила на новиот, односно Моника Маневска³⁹. Останатите одлуки се за промена на локацијата на Парламентот и усогласување на Статутот на Парламентот. Нема документи за одржана Седница на Собрание која би го верификувала мандатот на претседателката Моника Маневска, ниту записник од изборната комисија за одржани избори за претседател.

Наредната година, во 2013, од непозната причина, направена е промена на претседателот. Според Статутот на Парламентот, мандатот на претседателот трае две години⁴⁰, што значи дека оваа промена требала да се направи во 2014 година. Во записникот⁴¹ од одржаната Седница на Собранието којшто ни е достапен, може да се види дека се разрешува претходниот претседател Моника Маневска, додека пак за новиот претседател Бобан Пиперкоски немаме достапни информации за тоа како и на кој начин е избран. Следна промена на претседателот е направена во 2016 година. Стариот претседател е разрешен⁴² од функцијата и за нов е избран Мартин Ристовски⁴³. Документите и новите записници се нејасни и има доста неправилности. На пример, во записникот⁴⁴ од одржаната седница напоменето е дека се одржани избори, иако нема наведено на кој датум се одржале. Со тоа, се злоупотребува правото на глас на студентот и се прекршува членот 23 од Статутот на Парламентот.⁴⁵ Дополнително, нема доставено записник од изборната комисија којшто би требало да содржи колку студенти излегле на гласање и како гласале за пријавените кандидати.

Во доставените документи до Централниот регистар се забележува дека еднаш годишно се одржуваат седници, што е директно прекршување на член 13 од Статутот на СПФЗНХ во кој се вели дека седници се одржуваат

---

37 Записник бр 1/09 – Седница на Собранието на Сојузот на студенти на Земјоделскиот факултет – Скопје (2009)

38 Одлука за престанување на мандатот на претседателот на Студентскиот парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)

39 Одлука за избор на нов претседател на Студентскиот парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)

40 Член 23, Статут на Парламентот на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)

41 Записник од седница на здружението Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2013)

42 Одлука за престанување на мандатот на претседателот на Студентскиот парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2016)

43 Одлука за избор на нов претседател на Студентскиот парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2016)

44 Записник од седница на здружението Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2016)

45 Член 23, Статут на Парламентот на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје(2012)

еднаш месечно, со исклучок на месеците јули и август.⁴⁶ Парламентот не е функционален бидејќи нема формирано Претседателство кое е составено од претседател и 4 членови и нема формирано комисији коишто се клучни за напредокот на Парламентот, согласно на достапните документи од Централниот регистар.

По целосната анализа на документите на овој парламент, може да се заклучи дека не се почитуваат интерните правни акти, со што се направени елементарни грешки. Па така се поставува прашањето, кој е вистинскиот претставник на студентите на овој факултет?

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје има достапни податоци од 2012 година. Таа година поднесени се акти за основање⁴⁷, записник од одржана седница на Собранието⁴⁸ и Статутот на Парламентот. Новоизбраниот претседател Димитар Чукалиев е избран од страна на 43 делегати на Собранието. Меѓутоа изборот на претседател не е спроведен според интерните акти на Парламентот. Имено, според Статутот на Парламентот, претседателот се избира на непосредни избори со тајно гласање со мандат од две години.⁴⁹ Следна промена е направена во 2013 година, кога има повторно избор на претседател. Имено, на стариот претседател, Димитар Чукалиев му престанува функцијата и за нов претседател е назначен Давор Поповски. Како проблем се јавува изборот на новиот претседател од причина што мандатот трае две години и е сомнително зошто е направена промената една година порано. Дали честата промена на претседатели е индикатор за напредок на парламентот или не? Како и претходните избори, така и во овие нема достапни информации како се избрани овие претседатели и со тоа повторно не се почитуваат правните акти на Парламентот.

Функционалноста на Парламентот е под голем знак прашалник од причина што од документите се забележуваат многу нерегуларности. Во Статутот на Парламентот, во одредбата во член 13 се вели дека седници

---

46 Член 13, Статут на Парламентот на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)

47 Акт за основање на здружението „Студентски парламент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство“ – Скопје (2012)

48 Записник од одржаното Собрание на Студентскиот парламент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (2012)

49 Член 25, Статут на Парламентот на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (2012)

се одржуваат еднаш месечно, со исклучок на месеците јули и август.⁵⁰ Во документите поднесен е само еден записник од една одржана седница. Одржувањето на редовни седници е показател дека Парламентот работи редоследно. Следен е член 14 каде што се вели дека Собранието на Студентскиот парламент на факултетот брои 25 пратеници плус претседател.⁵¹ Од достапните документи може да се види дека Собранието во 2013 година брои 29 пратеници плус претседателот. Освен тоа, и во член 15 објаснето е дека делегатите на Собранието се бираат на тајни и непосредни избори, а ние немаме никакви информации за тоа.⁵² Дополнително се прекршени членовите од 29 до 33⁵³ каде што се зборува за формирање Претседателство и функција на Претседателството, односно дека е задолжено да донесува и реализира годишни програми за работа, поднесува финансиски извештаи и др. Според документите коишто се доставени до Централниот регистар, може да се види дека немаат формирано претседателство. Со сите овие неиспочитувани и прекршени одредби може да се заклучи дека Парламентот не е конституиран согласно со актите и се поставува дилемата дали е вистински претставник на студентите.

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Шумарскиот факултет – Скопје имаме податоци од 2013 година. Претседателот Ивица Николовски е избран од Основачкото собрание на СПШФ со 17 делегати.⁵⁴ Меѓутоа, ваквиот избор на претседател е невалиден бидејќи според Статутот на Парламентот, претседателот се избира на непосредни избори со тајно гласање со мандат совреметраење од две години⁵⁵. Оваа одредба е прекршена од страна на пратениците на Собранието.

Од достапните документи за овој Парламент можат да се видат неколку нерегуларности кои се однесуваат на прашањето за работата на Парламентот. Во документите поднесен е само еден записник од една одржана седница, што е спротивно од член 13 во кој се вели дека седници се одржуваат еднаш месечно, со исклучок на месеците јули и

---

50 Член 13, Статут на Парламентот на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (2012)

51 Член 14, Статут на Парламентот на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје

52 Член 15, Статут на парламентот на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје

53 Членови 29–33, Статут на парламентот на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје

54 Записник од Основачкото собрание на Студентскиот парламент на Шумарскиот факултет – Скопје (2013)

55 Член 23, Статут на Студентскиот парламент на Шумарскиот факултет – Скопје (2013)

август.⁵⁶ Дополнително, прекршени се членовите од 32 до 34 каде што Студентскиот парламент на факултетот формира комисии⁵⁷. Во записникот немаат наведено дека постојат комисиите.

Од 2013 година не се одржани избори за претседател на СПШФ и Парламентот не е активен. Со ова се покажува дека студентите на овој факултет немаат претставик кој ќе ги застапува правата и ќе ги решава проблемите со кои се соочуваат.

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет – Скопје имаме податоци од 2006 година. Имено, таа година, до Основниот суд Скопје 1 е доставено барање за разрешување на претседателот на Сојузот на студентите по стоматологија. Барањето е уважено на начин што наместо претседателот Данчо Бизевски, се запишува Бруно Николовски.⁵⁸

Во 2008 година има промена на претседателот. Од два пријавени кандидати, коишто не се наведени во записникот кои се, со 11 гласа за е изгласан Николче Маркоски за претседател.⁵⁹

Наредната година, во 2009, е направена промена на претседателот поради завршување на студиите од страна на Николче Маркоски.⁶⁰ Собранието се одлучило да избере в.д. претседател и ја назначуваат едногласно Дијана Шуменковска, сè до спроведување на изборите за претседател на овој Студентски парламент.⁶¹

Во 2011 година се одржуваат студентски избори за претседател. Всушност, се разрешува в.д претседателката Дијана Шуменковска и се заменува со новоизбраниот претседател, Трајче Митрев.⁶² Иако во записникот⁶³ е наведено дека претседателот е избран на избори, нема документи кои би го потврдиле тоа, ниту пак информации во соодветните записници. Ваквата состојба покажува дека Парламентот не работи според интерните правни акти кои велат дека претседателот се бира на

---

56 Член 13, Статут на Студентскиот парламент на Шумарскиот факултет (2013)

57 Членови 32–42, Статут на Парламентот на Шумарскиот факултет (2013)

58 Решение бр.69/06 на Основен суд Скопје 1 Скопје за промена на претседателот на Сојузот на студенти по стоматологија на Македонија (2006)

59 Одлука за избор на нов претседател на Сојузот на студенти по стоматологија на Македонија (2008)

60 Одлука за престанок на мандатот на претседателот на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2009)

61 Одлука за избор на в.д претседател на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2009)

62 Одлука за избор на претседател на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2011)

63 Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2011)

непосредни избори со тајно гласање.

Во текот на 2014 година се случиле нови избори за претседател на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет. На овие избори биле пријавени двајца кандидати. На студентските избори за Никола Маролов гласале 183 студенти, додека за Томе Каракалошев гласале 91 студент. На Стоматолошкиот факултет на додипломски студии се запишале 412 студенти,⁶⁴ додека на студентските избори коишто се одржале во 2014 година излегле 327 студенти да гласаат. Ова значи дека скоро три четвртини од студентите излегле на непосредни студентски избори.

Од достапните документи може да се заклучи дека покрај другите недоследности не е формирано ниту Претседателството, како и комисиите за работа кои се клучни за функционирањето на парламентот.

Наредната година, во 2015 година, без конкретно објаснување на причина за порано завршување на мандатот на претседателот, се одржани студентски избори. Двајца студенти имаат поднесено кандидатури, а тоа се Марко Младеновски кој освоил 132 гласа, додека противкандидатот Миран Исмаили освоил 71 глас.⁶⁵ Во академската година 2014/2015 на Стоматолошкиот факултет запишани се 588 студенти на додипломски студии, а на студентски избори излегле 204 студенти, што значи дека скоро половина од студентите го оствариле своето право на глас.⁶⁶

Тоа што може да се забележи во работата на Парламентот во сите години е дека ниеднаш не е формирано Претседателство и комисији за работа.⁶⁷ Иако мандатот на претседателот сè уште трае, има многу непознати и нелогични одлуки што се носеле во минатото, па така се појавува и сомнежот во работата на истиот.

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Економскиот факултет имаме податоци од 2005 година каде врз основа на Решение од Основниот суд Скопје ¹⁶⁸ како и врз основа на записниците од оваа година, забележуваме дека тогашниот претседател Цвете Серафимовски на Сојузот на студенти на Економскиот факултет се заменува со новиот претседател Бојан

---

64 Државен завод за статистика за запишани студенти во академската година 2013/2014, достапен на <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/2.4.14.17.pdf>

65 Записник од состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2015)

66 Државен завод за статистика за запишани студенти во академската година 2014/2015, достапен на <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/2.4.15.18.pdf>

67 Член 23–30, Статут на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2009)

68 Решение бр.100/05 од Основен суд Скопје 1 Скопје за промена на лице за застапување и измена и дополнување на Статутот на Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2005)

Лазаревски.

Имено, според дадените документи, доаѓаме до заклучок дека на 1.7.2005 година на Собранието на Сојузот на студенти на Економскиот факултет се донесени повеќе одлуки, меѓу кои и Одлука за разрешување на стариот претседател, Одлука за именување нов претседател, Одлука за избор на нови членови на Собранието на Сојузот на студенти на Економскиот факултет, како и Одлука за измени и дополнувања на Статутот на Сојузот на студенти на Економскиот факултет.

Што се однесува до Одлуката за именување на новиот претседател, се поставува прашањето дали овој нов претседател е избран на тајни и непосредни избори, односно како стапил на оваа функција. Во дадените документи никаде не можеме да дојдеме до информација дали се воопшто одржани избори, и ако се, која била излезноста на студентите и со колку гласа новиот претседател Бојан Лазаревски ја освоил својата кандидатура.

Понатаму, по само еден месец, легитимноста на претседателот на овој Парламент, односно Сојуз, повторно се доведува во прашање. Имено, на ден 15.8.2005 година во судот е поднесено барање за промена на претседателот на Сојузот на студенти на Економскиот факултет, од лицето Антоние Соколоски во својство на претседател⁶⁹. Оттука, дотогашниот едномесечен претседател Бојан Лазаревски побарал увид во даденото барање за промена на претседателот, и по увидот, како застапник на ССЕФ, поднел кривична пријава до МВР до лицата Антоние Соколоски и Петар Илиев поради фалсификување на печатот на ССЕФ на барањето поднесено на 15.8.2005, како и поради фактот што ова барање е поднесено од неовластено лице.

Понатаму, по 3 години, во 2008 година, според Записникот на Собранието на Сојузот на студенти на Економскиот факултет, на ден 18.1.2008 година⁷⁰, на дневниот ред се ставени 6 точки, меѓу кои избор на нови членови на Собранието на ССЕФ, усвојување на измени и дополнувања на Статутот на ССЕФ, избор на претседател, како и избор на извршен одбор. Според даденото, доаѓаме до заклучок дека тогашниот претседател го прекршил Статутот на тогашниот ССЕФ и наместо две, неговиот мандат траел 3 години.

Што се однесува до изборот на нови членови на Собранието на ССЕФ, во записникот не пишува на кој начин се избрани овие нови 29 членови, односно дали се избрани на тајни непосредни избори, како што се вели во член 15 од Статутот на ССЕФ. Понатаму, избран е и нов претседател, но не на тајни и непосредни избори, како што се вели во членот 23 од Статутот на ССЕФ, туку на гласање од страна на делегатите на Собранието. Дотогашниот претседател Бојан Лазаревски е заменет со Спасе Симјановски. Понатаму, избран е Извршен одбор, но самото име на ова тело е нејасно, од причина што Извршен одбор е тело кое не може да

69 Барање – Известување бр.115/05 од Основен суд Скопје 1 Скопје до Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2006)

70 Записник од I-во собрание на Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2008)

се пронајде ниту во Статутот на ССЕФ ниту пак во Статутот на тогашниот ССУКМ.

Во 2009 година, пак, една година по верифицирањето на новите делегати, според Записникот на Собранието на Сојузот на студенти на Економскиот факултет, одржано на ден 2.6.2009, согледуваме дека е донесена одлука за промена на називот на здружението, избор на нови членови на Собранието на ССЕФ, како и усвојување на измени и дополнување на Статутот.⁷¹ Имено, на новите членови на Собранието едногласно им е верификуван мандатот, но и тука повторно се поставува прашањето дали, на кој начин и кога се избрани овие претставници, и зошто повторно се бирале нови делегати, имајќи предвид дека мандатите на делегатите што биле избрани пред една година, односно во 2008 година, би требало да им се валидни до 2010 година.

Понатаму, донесена е и промена на името на Сојузот на студенти на Економскиот факултет во Студентски парламент на Економскиот факултет.

По 5 години, односно во 2013 година, на ден 1.10.2013 има податоци дека е одржана седница на Студентскиот парламент на Економскиот факултет⁷². На оваа седница, меѓу другото, се одлучувало за Одлуката за промена на претседател, Одлуката за избор на нов претседател, Одлуката за изменување и дополнување на Статутот, како и Одлуката за нови членови на Собранието.

Сите овие одлуки се доведуваат во прашање, од причина што, како што може да забележиме, мандатите на делегатите, како и на претседателот наместо 2, траеле 4 години, а тоа пак е спротивно на Статутот на Студентскиот парламент на Економскиот факултет.⁷³

Според дадениот записник, доаѓаме до знаење дека им се верифицирани мандатите на делегатите, притоа повторно не покажувајќи дали, како и кога се избрани овие делегати.

Потоа, во самиот записник пишува дека се распишани избори за нов претседател, и дека на овие избори победило лицето Горјан Танасковски. Во врска со изборот на новиот претседател, не пишува со колку гласа е избран, ниту пак кога се распишани изборите за неговиот избор и кога биле одржани што остава простор за сомневање што навистина се случувало во тој период на Економскиот факултет и на каков начин е избран новиот претседател. Сепак, собранието го верифицирало мандатот на новиот претседател. Исто така, како точка на дневен ред се појавува и Одлуката за нови членови на Собранието на СПЕФ. Избрани се 19 члена, но, за жал, повторно не пишува кога, како и дали воопшто биле избрани овие нови

---

71 Записник од II-во Собрание на Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2009)

72 Записник од седница на Студентскиот парламент на Економскиот факултет – Скопје (2013)

73 Член 16, Статут на Студентскиот парламент на Економскиот факултет – Скопје (2013)

Член 23, Статут на Студентскиот парламент на Економскиот факултет – Скопје (2013)

членови на СПЕФ.

По анализата на документите се појавуваат низа дилеми кои ја доведуваат во прашање легитимноста на СПЕФ, како, на пример, зошто претседателот не распишал избори по истекот на неговиот мандат и зошто неговиот мандат трае 5 години? Дали одлуките донесени по истекот на мандатот може да се сметаат како нелегитимни, имајќи предвид дека се донесени од нелегитимен претседател, односно претседател со изминат мандат?

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ – СКОПЈЕ

Според дадените податоци од Централниот регистар на Република Македонија, забележуваме дека на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“, се случувале низа нерегуларности, како што се изборот на претседател, претседателство, како и избор на делегати.

Имено, врз основа на записникот од седницата на собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ одржана на ден 30.10.2009 година, на која присуствувале 18 пратеници од вкупно 40, забележуваме дека присутните го избрале за в.д. претседател Исмаил Бафтијари и Претседателство на СППФ.⁷⁴ Што се однесува до изборот за в.д. претседател, во записникот пишува дека тој е избран по предлог на еден од делегатите. Меѓутоа, нема документ во кој може да се види кое лице е назначено за в.д. претседател. Самиот избор, како таков, доведува до низа дилеми, како, на пример, која е постапката за прогласување в.д. претседател, со оглед на тоа дека ваква позиција и можност не е дел од ниту еден акт на Парламентот во тој период, дали имало кворум, односно дали тие 18 присутни делегати, формираат кворум и имаат право да гласаат за избор на в.д. претседател, до кога би траел неговиот мандат и кои се неговите надлежности?

За жал, одговорите на овие прашање не можат да се најдат ниту во Статутот на СПУКМ ниту пак во Статутот на Правниот факултет „Јустинијан Први“, што отвора една голема дилема за легитимитетот на овој в.д. претседател.

Истиот в.д. претседател, Исмаил Бафтијари, оваа должност ја вршел од 2009 до 2013 година, со што директно го повредува членот 27 од Статутот на Правниот факултет „Јустинијан Први“, каде што се вели дека претседателот, освен што се избира на тајни и непосредни избори, има мандат од 2 години.⁷⁵ Во конкретниот случај, в.д. претседателот ја извршувал оваа функција 4 години, сè до изборот на новиот претседател.

---

74 Записник од седница на Собранието на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ - Скопје (2009)

75 Член 27, Статут на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ - Скопје (2013)

Никаде не можат да се сретнат податоци дека овој в.д. претседател до крајот на вршењето на својата функција станал и формално претседател на СППФ.

Како што забележавме погоре, тогашниот претседател го пречекорил неговиот мандат, а новиот претседател стапил на функција во 2013 година.

Имено, врз основа на записникот од одржаното собрание на ден 14.10.2013 на здружението на граѓани Студентски парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ се согледува дека присутните, меѓу другото, донеле одлука за промена на претседателот и одлука за нови членови на Собранието на СППФ.⁷⁶

Што се донесува за првата одлука, одлучено е дека новиот претседател на Студентскиот парламент на Правниот факултет е лицето Симона Димовска, која, како што се вели според записникот, е избрана на изборите на Факултетот.

Од приложените документи може да се согледа дека одлуката е донесена едногласно, односно дека претседателот е изгласан од страна на присутните, што е во спротивност со Статутот на СППФ, односно со член 27, кој изрично вели дека претседателот се избира на непосредни избори, со тајно гласање. Податоци за спроведени избори не можат да се најдат, што значи дека правата на студентите сериозно им се прекршуваат.

На истото Собрание на СППФ, според записникот пишува дека е донесена одлука за прогласување нови членови. Оттука, немаме сознание дали овие членови се избрани на тајни и непосредни избори, и доколку се, повторно се појавува прашањето кој ги распишал и спровел тие избори, односно дали изборите биле спроведени од страна на изборната комисија на СПУКМ.

Исто така, се забележува и отсуство од гласање на членови за Претседателството на Студентскиот парламент. Всушност, Претседателството, освен во записникот од 30.10.2009 година, никаде не се ни споменува, што доведува до прашање дали овој орган, како дел од Студентскиот парламент, воопшто постоел како таков.

По само една година, во 2014 година, според дадениот записник од одржаното собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“, присутните пратеници, меѓу другото, донеле одлука за промена на студентите во Наставно-научниот совет на Правен факултет „Јустинијан Први“.⁷⁷

Имено, и за оваа одлука за појавуваат низа неодговорени прашања. Пред сè, зошто биле сменети студентите, односно по кој основ? Понатаму, никаде не пишува кои се новоизгласаните студенти кои ќе присуствуваат на Наставно-научниот совет, од која студиска година се истите, како биле изгласани, и, пред сè дали истите освоиле најголем број гласови од сите

76 Записник од одржано собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (2013)

77 Записник од одржано собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (2014)

кандидати за пратеници во нивната студиска година? Сите овие прашања се од сериозен карактер, особено во однос на промената на студентите кои присуствуваат на Наставно-научниот совет, имајќи предвид дека овие студенти имаат право на глас и учествуваат во процесот на донесување одлуки на Правниот факултет.

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје имаме достапни документи од 2009 година. Имено, таа година е основан парламентот со 7 основачи⁷⁸. Со гласање од страна на пратениците од Собранието е избран претседателот Михајло Ѓеорѓиевски. На Основачкото собрание предложен и изгласан е Статутот на Парламентот. Тоа што не е направено е формирање Претседателство и формирање комисији. Проблемот што се јавува е дека тоа што Собранието го изгласало претседателот е противправно бидејќи според Статутот на Парламентот, претседателот се бира на непосредни избори со тајно гласање.⁷⁹

Наредната година, во 2010 на одржаната седница⁸⁰ по барање на СПМФ донесена е одлука за промена на претседател поради истекување на мандатот. СПМФ го назначува за в.д. претседател Душко Димитриевиќ.⁸¹ Освен промена на претседателот, направена е промена и на Статутот на Парламентот.

Следна промена има во 2012 година. За разлика од претходните две години, овој пат се одржани студентски избори. Впрочем, имало само еден пријавен кандидат, претходниот претседател Душко Димитриевиќ. На изборите гласале 438 студенти, од кои 375 гласале за, 59 гласале против и имало 4 неважечки ливчиња⁸². Во истата академска година на Медицинскиот факултет – Скопје се запишале вкупно 1650 студенти на додипломски студии, што значи дека една четвртина од студентите излегле да гласаат.⁸³ Пратениците на ова Собрание не формирале Претседателство, како и комисији за работа, иако според Статутот на Парламентот мора да се формираат за продуктивна работа и функционалноста на самиот Парламент.

78 Акт од одржано Основачко собрание на здружение на граѓани Студентски парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2009)

79 Член 19, Статут на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2009)

80 Записник од одржана седница на Претседателство на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2010)

81 Одлука за в.д. претседател на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2010)

82 Записник од Изборна комисија бр.03/19, за избор на претседател на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2012)

83 Државен завод за статистика, запишани студенти во академската година 2012/2013, достапен на <http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija.aspx?id=38&rbr=516>

Само една година подоцна, во 2013 година има промена на претседател. Не е објаснето зошто е направена промена на претседателот, бидејќи времетраењето на функцијата претседател е две години. Игнорирајќи ја одредбата од Статутот на Парламентот, се одржале избори. Впрочем, на овие избори за претседател имало двајца студенти што поднеле кандидатура, Ненад Врговиќ и Никола Божиновски. На изборите излегле 538 студенти, од кои за Ненад Врговиќ гласале 407 студенти, додека за Никола Божиновски гласале 104 студенти и имало 27 неважечки ливчиња.⁸⁴ Во академската година 2013/2014 на Медицинскиот факултет – Скопје на додипломски студии се запишале вкупно 1678 студенти, што значи дека една третина од студентите излегле на избори за да го остварат правото на глас.⁸⁵

Она што може да се забележи е дека Парламентот континуирано не го почитува интерниот Статут и не работи според правните акти. Секоја година, еднаш годишно одржуваат седници на Собранието, иако според Статутот на Парламентот еднаш месечно е минимумот. Потоа, Претседателство никогаш не е формирано, при што повторно работат противправно. Избори за нов претседател не се направени од 2013 година и со самото тоа сомнителна е неговата функционалност.

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Природно-математичкиот факултет – Скопје немаме достапни документи. Извадените документи од Централниот регистар не покажуваат активност на овој Студентски парламент, односно немаат однесено документи од регистрирање на здружението, промена од сојуз во парламент, записници од одржани седници на собрание, избор на нов претседател, Статут на здружението, програма за работа. Во 2008 година е побарано реактивирање на здружението, но дополнителни документи не се однесени, па нема никакви информации за функционалноста на овој парламент. За да може да направиме некаква анализа и да видиме дали навистина функционира, ги прашавме студентите на овој факултет. Според студентите од овој факултет, сомнителните „претставници“ на овој факултет користат финансии од деканатот и дека одат на Наставно-научен совет како претставници на студентите, според записниците на овие тела. Исто така, овој нерегистриран парламент има своја потсметка на која се уплаќа ИИКСА. Она што се поставува како дилема е како се смета парламентот за функционален и се дозволува да влезат студенти во Деканатска управа, Наставно-научниот совет и сл. и да одлучуваат за многу важни одлуки кога

84 Записник од Изборната комисија на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2013)

85 Државен завод за статистика за запишани студенти во академската година 2013/2014, достапен на <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/2.4.14.17.pdf>

не ги почитуваат правните акти и немаат основни податоци за својата работа. Дополнително, префрлувањето на средства на здружение кое не е пререгистрирано согласно со новиот закон и не е функционално, остава простор за голем сомнеж што навистина се случува во овој Парламент.

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за ликовна уметност – Скопје имаме податоци од 2006 година, кога до Основниот Суд Скопје 1 доставено е барање за разрешување на претседателката Елена Петковска поради истекување на мандатот.⁸⁶ Барањето е уважено и за претседател е назначена Мила Ивановска од страна на пратениците на Собранието⁸⁷. Од таа година немаме достапен Статут на Парламентот, и не може да се утврди дали работеле според правните акти во текот на наредните години.

Парламентот бил во мирување сè до 2011 година, кога е одржана седница на Собранието и се донесени одлуки за промена на претседател, промена на називот на здружението и донесување Статут на Парламентот⁸⁸. Собранието го предлага и избира Ѓорѓи Алтанџиев за претседател на Парламентот, иако во записникот од одржаната седница е наведено дека претседателот е избран на студентски избори, кои впрочем се и последните за кои имаме информација. Меѓутоа, овој податок не може да се земе за релевантен бидејќи нема достапен записник од Изборната комисија од одржаните студентски избори за избор на претседател.

Може да се забележи дека не се почитувани правните акти на Парламентот, од причина што не се одржувани седници еднаш месечно. Потоа, според Статутот на Парламентот, претседателот се избира на непосредни избори со тајно гласање. Меѓутоа, во текот на овие години кога работи и функционира Парламентот нема податоци за спроведени избори. Иако треба да имаат формирано Претседателство и комисији, бидејќи овие тела се од голема важност за работата на Парламентот, тоа не е направено. Со тоа што Парламентот не е реактивиран и не се одржани избори за претседател, се појавува сомнежот на кој начин и како се претставени студентите во сите одлучувачки тела во кои се носат важни одлуки, како, на пример, финансии, програма за работа, наставни програми и сл.

---

86 Барање бр 200/04 за воведување во судскиот регистар за промена на претседателот на студентската организација на Факултетот за ликовни уметности – Скопје (2016)

87 Решение бр.195/06 за промена на овластено лице за застапување на студентската организација на Факултетот за ликовни уметности – Скопје (2006)

88 Записник од одржано собрание на студентската организација на Факултетот за ликовни уметности – Скопје (2011)

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје - Скопје имаме податоци од 2007 година. Таа година е направена промена на претседателот и е изгласан Даниел Тодоровски со 10 пратеници на Собранието, од кои девет гласаа за и еден воздржан.⁸⁹ Претходната претседателка Марија Поповска, за која немаме информации како станала претседател, е разрешена од функцијата, но без објаснување во записниците зошто е тоа така.

Во 2009 година се одржува седница на Собранието по повод разрешувањето на претседателот Даниел Тодоровски и избор на нов претседател. Од страна на девет делегати за нов претседател избран е Румен Амповски⁹⁰. Од достапните документи може да се забележи дека нема одржани избори за претседател и не може да се утврди начинот на кој Рубен е избран за претседател.

Наредната година, во 2010, направена е промена на називот на организацијата во Студентски парламент на Факултетот за физичка култура, како и промена на Статутот.

Според записникот од одржаната седница на Собранието во 2013 година е донесена одлука за промена на претседателот. Претходниот претседател оваа функција ја држел три години, иако времетраењето на мандатот е две години, со што го прекршил членот 19 од Статутот на СПФФОСЗ⁹¹. Претседателот Марино Маркоски е избран од страна на пратениците на Собранието, иако според Статутот на Парламентот, претседателот се бира на непосредни избори со тајно гласање⁹². Потоа, се формира Претседателство по предлог на претседателот. Тоа што не се почитува во текот на работата на овој Парламент е одржувањето седници еднаш месечно, со што се крши одредбата член 13 од Статутот на Парламентот.⁹³ Исто така, ниеднаш не се формирани комисии за работа кои се од голема важност за напредокот на Парламентот.

Парламентот не е активен веќе една година и нема претставник на студентите кој ќе ги застапува ставовите на студентите на овој факултет.

---

89 Записник на Собрание на Студентскиот сојуз на Факултет за физичка култура – Скопје (2007)

90 Записник од Собранието на Студентскиот сојуз на Факултет за физичка култура – Скопје (2009)

91 Член 19, Статут на Факултетот за физичка култура – Скопје (2010)

92 Член 19, Статут на Факултетот за физичка култура – Скопје (2010)

93 Член 13, Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (2014)

За Студентскиот парламент на Градежниот факултет – Скопје имаме достапни документи од 2010 година. Таа година е одржана седница на Собранието каде што тогашниот в.д. претседател Игор Николоски од страна на Собранието се изгласува за претседател⁹⁴. Тоа е директно прекршување и непочитување на член 39 од Статутот на Парламентот каде што се вели дека претседателот се избира на непосредни и тајни избори.⁹⁵ Понатаму, не е формирано Претседателство, ниту комисији кои се клучни за функционалноста и подобрување на работата на Парламентот. Во Статутот на Парламентот се спомнува и стручна служба на СПУКМ, којашто не е формирана и не е во функција. Она што може да се забележи дека првпат во кој било парламент се спомнува некаква соработка со студентскиот правобранител на овој факултет. Студентскиот правобранител, Лазо Лафазановски бил присутен на седница на СПФГ и ги информирал членовите на кој начин и каде треба да се запознаат со нивните права и како да ги заштитат на овој факултет.

Во достапните документи од 2010 година може да се забележат записници од избор на Совет на година, во кои се бираат претставници на студентите од сите насоки на Факултетот во согласност со професор или асистент. Тоа што е наведено е дека Студентскиот парламент на Факултетот го сочинуваат 24 пратеници и дека се бираат на непосредни избори со тајно гласање од сите студиски насоки на Факултетот.

Во 2012 година има промена на претседателот поради истекувањето на мандатот на претходниот претседател. За нов претседател се избира Игор Николовски. Во записникот е наведено дека по одржаните избори, Собранието го верификува мандатот на новиот претседател.⁹⁶ Меѓутоа не е доставен список од изборната комисија за избор на претседател, со што се прекршува членот 23 од Статутот на Парламентот во кој се вели дека претседателот мора да биде избран на студентски избори.⁹⁷ Парламентот не одржува седници еднаш месечно како што е предвидено, и не ја почитува одредбата 13 од Статутот на Парламентот.⁹⁸ Како и претходниот пат, повторно не се формирани комисији и Претседателство кои се многу важни за спроведување на статутарните и програмските задачи, како и носење и реализирање на годишни програми за работа.

---

94 Записник од Собранието на Сојузот на студенти на Градежниот факултет – Скопје (2010)

95 Член 39, Статут на Студентскиот парламент на Градежниот факултет – Скопје (2010)

96 Записник од седницата на здружението Студентски парламент на Градежниот факултет – Скопје (2012)

97 Член 23, Статут на Студентскиот парламент на Градежен факултет – Скопје (2012)

98 Член 13, Статут на Студентскиот парламент на Градежниот факултет – Скопје (2012)

Парламентот не е активен веќе 4 години и дилемата останува: Кој е вистинскиот претставник на студентите на овој факултет?

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Педагошкиот факултет – Скопје достапни се податоци од 2004 година. Таа година е поднесно барање до Основниот суд Скопје 1 за да се достави документацијата од Централниот регистар, бидејќи тогашниот претседател Игор Аспировски не студирал на Педагошката академија, а документацијата и печатите, кои се неопходни за функционирање на Парламентот, не ги предал.⁹⁹ Освен тоа, се водел како потписник на жиро-сметката на Парламентот на овој факултет.

Во 2006 година, поднесено е барање до Основниот суд Скопје за промена на претседателот од страна на пратениците на Собранието. За нов претседател е избран поранешниот претседател Игор Аспировски¹⁰⁰. Па така како проблем се појавува како е повторно избран стариот претседател, за кого веќе беше забележано дека не е на овој факултет. Потоа, пратениците на Собранието според Статутот на Парламентот треба да се бираат на непосредни избори со тајно гласање. За овој избор не се спроведени избори.

Во 2008 година се забележуваат неколку нерегуларности. Пред сè е што нема достапни информации на кој начин е разрешен претседателот Јован Гугушевски, бидејќи во претходните години нема информации дека бил претседател. Нема ни податоци на каков начин е избран, со оглед на тоа дека во 2006 година е избран Игор Аспировски како претседател. Сепак, во 2008 година, од страна на пратениците на Собранието е избран Фисних Салихи за нов претседател.¹⁰¹ Понатаму во редот на недоследности нема ниту достапен Статут на Парламентот таа година и не може да се конкретизира дали одлуките што се донесени се според правните акти.

Следната година се направени промени во овој Парламент во 2009 година. Прва важна промена е промената на претседателот. На одржаната седница на Собранието, на Назиф Неџипи му завршил мандатот и за нов претседател е избран Фисник Салихи. Воопшто не е објаснето како се разрешува Назиф Неџипи од функцијата претседател кога нема документ на кој може да се види како е избран. Исто така, предложен е нов назив на здружението, како и Статут на Парламентот.¹⁰² Овој претседател се избира

---

99 Барање бр.194/98 за достава на документација од Централниот регистар за Сојузот на студенти на Педагошката академија – Скопје (2004)

100 Записник од седницата на Собранието на Сојузот на студенти на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје (2006).

101 Записник од седницата на Собранието на Сојузот на студенти на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје (2008)

102 Записник бр.23/2009 од одржано собрание на Сојузот на студенти при Педагошкиот факултет – Скопје (2009).

од страна на пратениците на Парламентот, што е спротивно на Статутот според кој претседателот мора да биде избран на непосредни избори¹⁰³. Исто така, се поставува прашање како функционира Парламентот во текот на една година, ако се земе предвид дека на претходниот претседател му завршил мандатот во 2008 година, а другиот е избран во 2009 година.

Во 2012 година има нови податоци за Парламентот. На одржаната седница на Собранието избран е нов претседател, Абаз Абази, со тајно гласање од страна на шеснаесет пратеници.

Овие податоци ни даваат до знаење дека на претходниот претседател мандатот му траел повеќе од што е дозволено согласно со важечките документи, и тоа 3 години.

На претседателот избран во 2012 година мандатот му завршува за една година. Наредната година повторно е направена промена на претседателот. Се разрешува претходниот и пратениците на Собранието го гласаат Амир Емини.¹⁰⁴

Согласно со документите, може да се забележи дека не се почитуваат одредбите за избор на претседател, како и за формирање на Претседателство и комисији за работа. Според достапните податоци може да се види дека не е функционален и не е репрезентативен на студентите на Педагошкиот факултет.

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје имаме податоци од 2005 година, кога е поднесено барање за промена на претседателот. Барањето е уважено и на местото на дотогашната претседателка, Деница Наумова, како претседател се запишува Стојанче Косовски.¹⁰⁵

Во 2007 година, одржана е една седница на Собранието кога е направена промена на претседателот. Од страна на седумте пратеници на Собранието за претседател е избран Гоце Цоневски¹⁰⁶. Нема достапни документи од Статутот на Парламентот за да се види дали изборот на претседателот и пратениците на Собранието се направени според правните акти на Парламентот. Две години подоцна, од страна на истиот претседател, направена е промена во називот на здружението. Од

---

103 Член 19, Статут на Студентскиот парламент при Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје (2009).

104 Записник бр.17/2013 од одржано Собрание на Студентскиот парламент при Педагошкиот факултет – Скопје (2013)

105 Решение бр.94/05 за промена на лице овластено за застапување на здружението на граѓани Сојуз на студенти при Факултетот за музичка уметност – Скопје (2005)

106 Записник од изборната седница на Сојузот на студенти на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2007)

Студентски сојуз се преименува во Студентски парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје.

Следна промена е направена во 2013 година. Имено, таа година избран е нов претседател на студентски избори. Според ова, може да се заклучи дека мандатот на претседателот Гоце Цоневски му траел 6 години, што е спротивно на одредбата која вели дека времетраењето на функцијата претседател е 2 години¹⁰⁷. Двајца студенти имале поднесено кандидатура за претседател. За кандидатот Бојан Митрески гласале 45 студенти, а за Васко Рошков 100 студенти.¹⁰⁸ Таа година на Факултетот за музичка уметност на додипломски студии се запишале вкупно 397 студенти, што значи дека скоро една третина од студентите излегле на избори да го остварат своето право на глас.¹⁰⁹

Од нерегуларности на овој Парламент можат да се забележат неколку работи. Парламентот не одржува седници еднаш месечно што е спротивно на член 13 од Статутот на Парламентот.¹¹⁰ Претседателство и комисији за работа не се формирани. Повеќе од една година студентите на Факултетот за музичка уметност немаат свој претставник кој ќе ги застапува и ќе се бори за нивните права во сите тела. Со овие постапки е јасно дека не е функционален парламентот и дека се злоупотребува првичната намена на СП, а тоа е претставник на сите студенти.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Филозофскиот факултет – Скопје имаме достапни податоци од 2009 година. Направена е промена на називот на здружението од Сојуз на студенти на Филозофскиот факултет во Студентски парламент на Филозофскиот факултет. Тој период претседател бил Бобан Трајчевски, за кој немаме податоци како е назначен.

Дури по пет години, во 2014 година има направено промена на претседателот од страна на пратениците на Собранието на Парламентот. За нов претседател избран е Александар Станчески. Во записникот е наведено дека имало одржани избори, меѓутоа записник од изборната комисија за избор на претседател не е достапен¹¹¹. Освен тоа, нема достапен Статут на Парламентот според кој може да се утврди дали

---

107 Член 23, Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2013)

108 Известување бр.03-25 за спроведување избори за претседател на Студентскиот парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2013)

109 Државен завод за статистика за запишани студенти во академската година 2013/2014, достапен на <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/2.4.14.17.pdf>

110 Член 13, Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2013)

111 Записник бр.03-40 од седницата на Студентскиот парламент на Филозофскиот факултет – Скопје (2014)

Парламентот работел според интерните правни акти.

Следна промена на претседател има во 2016 година. Иако во записникот од одржаната седница на Собранието е наведено дека претседателот Владимир Крстевски е избран на непосредни избори со тајно гласање,¹¹² проблемот е што записникот од изборната комисија за избори за претседател не е доставен. Парламентот не одржувал седници минимум еднаш месечно, што е спротивно од член 14 од Статутот на Парламентот¹¹³. Дополнително, Претседателство и комисији не се формирани. Овие показатели укажуваат на нефункционалноста на Парламентот, иако е активен оваа година во Централниот регистар.

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Студентскиот парламент на Фармацевтскиот факултет – Скопје имаме документи од 2009 година. Во записникот од одржаната седница на Собранието, основачите го изгласале Славчо Димов за претседател. Дополнително, изгласан е Статутот на Парламентот, како и Програмата за работа на Парламентот.¹¹⁴ Според приложениот Статут, студентите кои го основале Парламентот немаат одржано седница на Собранието каде што би верификувале мандати на пратениците во Собранието, би формирале Претседателство и комисији за работа.

Во документите од 2011 година има доста нејасни податоци. Впрочем, станува збор дека во достапните документи има три записници од иста одржана седница на Собранието коишто се одржале на ист датум и патем на сите три имаат донесено различни одлуки. Пратениците се исти само на два записници, додека на третиот има сосема други пратеници. Во првите два записници е наведено дека се прави верификација на мандатот на новиот претседател Мартин Јовановски и на потпретседателот Роберт Бекироски. Потоа, направена е промена на називот на организацијата и донесени се одлуки за изменување и доополнување на Статутот на Парламентот. Нема наведено објаснување зошто има три записници за едно исто Собрание. Дополнително, не се почитувани одредбите од Статутот на Парламентот во делот на избирањето претседател, кој се бира на непосредни избори со тајно гласање од мнозинството студенти кои излегле да гласаат.¹¹⁵

Во 2014 година е направена промена на претседателот. На одржаната

---

112 Записник од седницата на Студентскиот парламент на Филозофскиот факултет – Скопје (2016)

113 Член 14, Статут на Студентскиот парламент на Филозофскиот факултет – Скопје (2016)

114 Записник од одржано основачко собрание на Студентскиот парламент на Фармацевтскиот факултет – Скопје (2009)

115 Член 19, Статут на Студентскиот Парламент на Фармацевтскиот факултет – Скопје (2011)

седница на Собранието, за претседател од страна на пратениците е избран Александар Спиров¹¹⁶. Тука повторно се злоупотребува и не се почитува Статутот на Парламентот, како и претходниот пат кога е биран претседател.

Може да се забележи дека во сите години се прекршува членот 13 кој вели дека седници на Собрание се одржуваат минимум еднаш месечно.¹¹⁷ Парламентот е активен во Централниот регистар, но неговата функционалност и одржливост е многу конфузна со многу спорни и сомнителни елементи.

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Филолошкиот факултет имаме достапни документи од 2006 година. Поднесено е барање до Основниот суд Скопје 1 за разрешување на дотогашниот претседател Алија Феревски. Барањето се уважува и за нов претседател е назначен Славчо Кировски.¹¹⁸ Во записникот од изборната комисија за избор на претседател наведено е дека се освоени 84 гласа.¹¹⁹

Во 2011 година направена е промена на претседателот од страна на пратениците на Собранието. За нов претседател е избрана Миа Марковска¹²⁰. Во записникот од одржаната седница на Собранието е наведено дека имало избори, меѓутоа записник од изборната комисија за избор на претседател не е доставен. Имено, во Статутот на Парламентот е наведено со членор 30 дека претседателот се избира на непосредни избори со тајно гласање.¹²¹ Според записникот, тоа не е направено.

---

116 Записник од седница на Студентскиот парламент на Фармацевтскиот факултет – Скопје (2014)

117 Член 13, Статут на Студентскиот парламент на Фармацевтскиот факултет – Скопје (2011)

118 Решение бр. 83/06 за промена на претседателот на Сојузот на студенти на Филолошкиот факултет – Скопје (2006)

119 Записник за спроведен избор на претседател и секретар на Сојузот на студенти на Филолошкиот факултет – Скопје (2006)

120 Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Филолошкиот факултет – Скопје (2011)

121 Член 30, Статут на Студентскиот парламент на Филолошкиот факултет – Скопје (2011)

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИЈА НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за дизајн и технологија на мебел – Скопје имаме податоци единствено од 2012 година. Имено, таа година е основана организацијата со пет основачи.¹²² Поднесена е програма за работа на Парламентот. Во актот на основање се вели дека по формирањето на здружението избран е претседателот. Не е наведено никаде дали претседателот Симе Тодоровски е изгласан на избори или од Собранието.

Во однос на овој Парламент, недостасуваат многу информации, а и овој Парламент нема одржано седница на Собранието каде што би избрале Претседателство, би се верификувал мандатот на претседателот и на пратениците во Собранието, и би се формирале комисији за работа.

Немаат одржано избори за нов претседател веќе четири години, што значи дека се прекршуваат правилата од Статутот, како и правата на студентите да имаат легитимни претставници во телата за одлучување на Факултетот.

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за електротехника и информациски технологии имаме податоци од 2007 година. Имено, таа година е направена промена на претседателот. На Мирослав Лабудовиќ му завршил мандатот и за нов претседател е назначен Милан Василевски. Имено, избран е од страна на пратениците на Собранието. На таа седница присуствувале осум членови и сите гласале за¹²³. Нема достапни податоци за претходните години, како и зошто претходниот претседател се заменува со овој. Исто така, нема достапен Статут на Парламентот во 2007 година за да може да се утврди дали работеле според правните акти.

Во 2009 година, според достапните документи, направена е промена на претседателот од страна на пратениците на Собранието на одржаната седница. Оваа промена е направена поради дипломирање на поранешниот претседател, Милан Василевски. За нов претседател е избран Зоран Ристиќ.¹²⁴ Во наредниот период, односно по два месеци

---

122 Акт за основање на здружението со име: Студентски парламент на Факултетот за дизајн и технологија на мебел и ентериер – Скопје (2012)

123 Записник од одржаното Собрание за избор на претседател на Сојузот на студенти на Факултетот за електротехника и информациски технологии.

124 Записник од седница на Собранието на Сојузот на студенти на Факултетот за електротехника и информациски технологии.

е одржана уште една седница на Собранието. Имено, на таа седница е предложена и изгласана промена на Статутот на Парламентот. Според Статутот на Парламентот, има неколку нерегуларности, односно според членот 14 треба да одржуваат седници на Собранието минимум еднаш месечно, но според документите имале само две седници¹²⁵. Потоа, изборот на претседателот треба да биде на непосредни избори со тајно гласање од страна на студентите на тој Факултет. Исто така, немаат формирано Претседателство и комисији за работа.

По две години се направила повторна промена на претседателот од страна на пратениците на Собранието, иако во записникот е наведено дека се одржани студентски избори. За нов претседател е избран Анџело Лазаревски¹²⁶. Донесена е и одлука за промена на Статутот на Парламентот. Тоа што треба да се напомене е дека во Статутот на Парламентот во член 16 е наведено дека во Студентскиот парламент на Факултетот имаат по еден претставник и студентските форми на самоорганизирање кои работат на факултетот се БЕСТ, ИАЕСТЕ и ЕЕСТЕК¹²⁷. Како и претходните години, од документите можат да се видат нерегуларности во однос на бирањето претседател, формирање претседателство и формирање комисији за работа. На претседателот Анџело Лазаревски му е истечен мандатот согласно со Статутот на Парламентот.¹²⁸ Веќе три години не е активно Претседателството со што се доведува неговата функционалност и репрезентативност во прашање.

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Архитектонскиот факултет – Скопје имаме достапни податоци од 2009 година. На одржаната седница на Собранието, донесена е одлука за промена на називот на организацијата од Студентски сојуз на студенти, во Студентски парламент на Архитектонскиот факултет. Исто така, направена е промена и на Статутот на Парламентот, кој е едногласно усвоен од страна на сите делегати. Во тоа време за претседател бил назначен Радослав Јовановски. Нема достапен записник од седницата на Собранието каде што би се видело на кој начин стапил претседателот на функција. Дополнително, нема податоци на кој начин се верификувани мандатите на пратениците во Собранието, ниту за формирање Претседателство и комисији за работа. Ова се показатели за

---

125 Член 14, Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за електротехника и информациски технологии.

126 Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Факултетот за електротехника и информациски технологии – Скопје (2011)

127 Член 16, Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за електротехника и информациски технологии – Скопје (2011)

128 Член 27, Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за електротехника и информациски технологии – Скопје (2011)

нефункционално и нелегитимно работење на одредени студенти.

По две години имаат донесено одлука за промена на називот на организацијата од ССАФ во СПАФ и менување на Статутот на Парламентот. Не е јасно зошто е ова повторно направено, кога првичната промена е направена во 2009 година. Во 2011 година претседател е Панче Костуранов. Како и претходните документи, нема достапни информации за тоа како ја добил оваа функција, ниту записници од одржани седници на Собранието.

Во 2013 година имаат направено промена на претседателот. Всушност, на претходниот претседател Панче Костуранов му завршил мандатот и од страна на пратениците на Собранието за нов претседател е назначен Томчо Билбилоски¹²⁹. Во записникот од одржаната седница е наведено дека се одржале избори за претседател, меѓутоа записник од Изборната комисија не е доставен.

Од скромната работа на Студентскиот парламент може да се заклучи дека не одржувале седници на Собранието еднаш месечно, како што е пропишано во Статутот на Парламентот, и ниедна година не формирале Претседателство и комисији за работа.

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Технолошко-металуршкиот факултет имаме достапни документи од 2011 година. Во документите е наведено дека претходен претседател бил Миле Цеков за кој нема податоци како е избран, а дека на негово место бил назначен Драган Ѓеоргиевски. Има само еден записник од одржана седница на Собранието на која се менувал називот на организацијата и се изменил и дополнително Статутот на Парламентот. Нема информации како Драган ја добил функцијата претседател, ниту како се верификувани мандатите на пратениците во Собранието. Наредната година има промена на претседателот. Имено, Драган Ѓеоргиевски се заменува со Миле Секуловски, избран од страна на пратениците на Собранието во 2012 година. Ова покажува дека од 2012 година не се одржани избори за претседател и е сомнителна работата и функционалноста на овој Парламент.

---

129 Записник од седница на Студентскиот парламент на Архитектонскиот факултет – Скопје (2013)

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ – СКОПЈЕ

За Студентскиот парламент на Факултетот за драмски уметности имаме податоци од 2015 година. Имено, таа година е преименуван од Сојуз во Парламент и е реактивирана организацијата. Од одржаната седница на Собранието, избран е нов претседател, Горјан Атанасов. На истата седница, верификувани се мандатите на пратениците во Собранието. Од достапните документи, може да се види дека изборот на претседател е направен според Статутот на Парламентот.¹³⁰ Дополнително, може да се види нивната Програма за работа.

Тоа што треба да се напомене е дека СПУКМ не го признава овој Парламент како функционален, од необјасниви причини. Не е познато зошто е тоа направено и зошто претставници студенти од овој Парламент не се повикувани на седници на Собранието на СПУКМ. Дополнително, на изборите што се случија на 30 јуни во 2016 година, на овој Факултет немаше изборна комисија со место за гласање. Студентите од овој Факултет комплетно беа исклучени од процесот и можноста секој студент да може да си го оствари своето право на глас.

---

130 Записник од одржано Собрание на Здружение на граѓани за заштита и унапредување на правата на студентите „Студентски парламент на Факултетот за драмски уметности“ – Скопје (2015)

СТУДЕНТСКИ ПАРЛАМЕНТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“

Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ претставува репрезентативно тело на студентите на овој Универзитет, согласно со Законот за високото образование. Имено, и во самата дефиниција на Студентскиот парламент се вели дека токму ова тело е претставник на сите студенти на УКИМ и дека примарна цел на оваа организација е промовирање и бранење на студентските интереси и права. Исто така, СПУКМ претставува и чадор-организација и на другите студентски парламенти, односно на парламентите на факултетите. Имајќи ги предвид дадените документи, можеме да заклучиме дека СПУКМ (поранешен ССУКМ) имал досега девет претседатели, од кои некои биле претседатели повеќе отколку што им дозволува мандатот, како и фактот дека доаѓале на таа функција под сомнителни околности.

Понатаму, сомнителен е и изборот на претставници во СПУКМ од причина што, според дадените документи, не пишува кога, како и каде се бираат тие претставници. Оттука, се поставува прашањето колку биле легитимни овие делегати, а пред сè колку биле легитимни нивните донесени одлуки. Се поставува и прашањето за нивната ефективност, односно дали оваа организација ја исполнила својата примарна цел, а тоа е претставување на студентскиот глас, како и бранење и промовирање на студентските права и интереси.

Анализата на документите за СПУКМ започнува од 1998 година, од причина што оттогаш се достапни документи за нивните активности.

Имено, во 1998 година, според седницата одржана на ден 1.12.1998 година, Собранието на ССУКМ донело Одлука за застапување и претставување на Сојузот¹³¹. Имаат избрано овластено лице, односно претседател, Диме Велковски, без притоа да има информации во записниците дали е избран на тајни и непосредни избори. Неговиот мандат траел до 2000 година. Исто така, недостасуваат информации за избор на делегати во Собранието.

Понатаму, по 2 години, односно во 2000 година, според дадениот записник на седницата одржана на ден 16.2.2000 година, Собранието на ССУКМ донело нова одлука за застапување и претставување на Сојузот. Според записникот од таа седница има информации дека е избрана верификациона комисија која ги верифицирала мандатите на новите делегати, без притоа некаде да е наведено дека се одржани избори за избор на истите, што пак навестува за (не)легитимноста на овие новоизбрани делегати. Истата оваа комисија го верифицирала и мандатот на новиот претседател, Дејан Павлески, за кој нема достапни информации

---

131 Одлука за застапување на Сојузот на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (1998)

дали е избран на тајни и непосредни избори и со колку гласа.¹³²

Во периодот од 2000 до 2003 година, според документите, за претседател на ССУКМ е назначена Марија Стамболиева. Меѓутоа, за овој претседател немаме информации од кои можеме да согледаме како стапила на функција.

Во 2003 година се случува нов избор на претседател, лицето Станко Манчевски. Оваа година претставува почеток на нерегуларностите при изборите.

Така, според Решението на Основниот суд Скопје 1 донесено на 5.5.2004, на 7.5.2003 е одржано вонредно Собрание на СПУКМ, со цел бирање нов претседател.¹³³ Имено, дотогашниот претседател Марија Стамболиева е разрешена поради нестатутарно работење. Разрешувањето се случило па пат на постапка за утврдување на одговорност на претседателот, која се поведува од најмалку десет претставници и за истата одлучува Собранието на Сојузот на студенти при УКИМ, со 2/3 мнозинство на гласови од вкупниот број претставници.

Новиот претседател, Станко Манчевски, како што се вели во записникот, е избран од 45 делегати, со 42 гласа за и 3 гласа воздржани, но притоа не е наведено дали и кога се одржале избори за новиот претседател на ССУКМ.¹³⁴

Што се однесува до претставниците во Собранието на Сојузот, нема никаква информација кога се одржале избори за нивно делегирање.

Основниот суд Скопје 1, според наведеното решение, го легитимира новиот претседател Станко Манчевски, односно одлучува дека неговиот избор е во согласност со Статутот на Сојузот на студенти при УКИМ. Судот пред да го донесе ова Решение, добил Барање за промена на претседател на ССУКМ, како и Известување дека на Собранието на ССУКМ е избран новиот претседател Станко Манчевски, Записник од Вонредното Собрание на сојузот од 7.5.2004, Список на претставници од факултетите потврдено со потписи, Барање до разрешениот претседател за свикување на Вонредно собрание со печат и потпис од делегатите на факултетите при ССУКМ.

Во врска со изборот на новиот претседател Станко Манчевски, симптоматично е што целата постапка започнува со обжалувањето на Решението кое е донесено од Основниот суд Скопје 1 од страна на полномошникот на ССУКМ, Саша Андоновски, поради погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.¹³⁵ Имено, според Жалбата

---

132 Записник од Извештајно-изборна седница на Собранието на Сојузот на студенти на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје (2000)

133 Решение бр.218/98 за промена на претседател – лице овластено за застапување на Сојузот на студентите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2004)

134 Решение бр.218/98 за промена на претседател – лице овластено за застапување на Сојузот на студентите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2004)

135 Жалба бр.218/98 до Апелационен суд Скопје преку Основен суд Скопје 1 – Скопје

доставена до Апелациониот суд Скопје, се вели дека Судот одлуката ја донел врз основа на докази кои не се доверливи, односно од ниту еден од дадените докази не произлегува дека:

- лицата наведени во списокот се навистина студенти;
- лицата кои се наведени во записникот се делегати;
- лицата кои се наведени во записникот гласале онака како што на судот му е прикажано, бидејќи записник за гласање потпишан од сите присутни нема;
- дека навистина е одржана Вонредна седница;
- на Вонредното собрание е повикан претседателот на ССУКМ.

Не постојат јавно достапни податоци дали некаква пресуда е донесена по поднесената жалба, но самата причина што Решението за нов претседател на ССУКМ е обжалено, само по себе го поставува прашањето за легитимноста на новиот претседател.

Понатаму, во 2004 година, според Решението на Основниот суд Скопје 1,¹³⁶ согледуваме дека е доставено барање за промена на претседателот Станко Манчевски на Сојузот на студенти при УКИМ, како и дека е доставен Записник од седница на Изборното собрание, каде што не пишува дали новоизбраниот претседател Александар Давчевски е избран на непосредни и тајни избори и со колку гласа. Тој е на оваа функција до 2007 година.

Периодот од 2006 до 2007 година претставува една од првите црни дамки на СПУКМ. Имено, и покрај големите нерегуларности за кои се зборува подолу, кои биле дел од овие избори, сепак новиот претседател стапил на функција.

Така, на 15.12.2006 година е одржана седница на Собранието на ССУКМ, кога се донела одлука за распишување избори за претседател на ССУКМ, како и одлука за формирање Изборна комисија која би ги спроведувала истите избори.¹³⁷

На 28.2.2007 година се одржале студентските избори, но изборната комисија ги поништила изборите на 14 факултети поради низа нерегуларности и закажала прегласување за 12.4.2007 година.

Еден од кандидатите за претседател, Самоил Малчевски, на 5.3.2007 поднел Барање за преиспитување на одлуката на Изборната комисија. Истиот ден, Иницијативен одбор поднел барање до ССУКМ за вонредна седница во рок од осум дена.

На 12.3.2007 по барање на Иницијативниот одбор, свикана е вонредна седница на којашто се променети членовите на Изборната комисија со

---

136 Решение бр.156/04 за промена на лице овластено за застапување на Сојузот на студенти при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2004)

137 Записник од седница на Собранието на Сојузот на студенти при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2006).

нови.¹³⁸ Еден од членовите на Иницијативниот одбор станал член на новата Изборна комисија. Притоа никаде не е прикажано дали новата Изборна комисија е предложена од претседателот на ССУКМ и дали е именувана од самото Собрание, како што налага тогашниот Правилник за избор и разрешување на претседателот Александар Давчевски на ССУКМ.

На истиот овој ден, на оваа вонредна седница е донесен Правилник за измена и дополнување на тогашниот Правилник, за кој немаме информации што е изменето и дополнето и никаде не пишува како и на кој начин бил изгласан и дали истиот е легитимен.

По сите случувања, новата Изборна комисија на состанокот одржан на 14.3.2007 констатирала, и покрај нерегуларностите што се случувале на повеќе факултети, особено на Педагошкиот факултет каде што имало присилно полнење на избирачки кутии, го прогласува за претседател Самоил Малчевски со освоени 6270 гласови¹³⁹. И покрај присилното полнење на избирачките кутии, изгласано е да нема прегласување на Педагошкиот факултет, а исто така му се предлага на Собранието да го усвои записникот на Изборната комисија.

На 15.3.2007 е одржана седница на Изборното собрание на ССУКМ на којашто е донесена одлука, според записникот на Изборната комисија, во која се прогласува Самоил Малчевски за нов претседател на ССУКМ, како и одлука за застапување на ССУКМ. Исто така, е избрано работно претседателство.¹⁴⁰

Во меѓувреме пак, претходниот претседател Александар Давчевски до Комисијата за жалби поднел Жалба за Решението од 28.3.2007 година донесено од Централниот регистар на РМ поради извршување на промена на овластеното лице на ССУКМ. Тој во неговата Жалба вели дека вонредното собрание свикано на ден 12.3.2007 година е нелегитимно поради тоа што е спротивно од Законот за здруженија на граѓани и фондации, Статутот на ССУКМ и оттука дека сите негови одлуки се ништовни. Според него, тој не извршил примопредавање на оригиналниот печат на новиот претседател Самоил Малчевски, односно новоизбраниот претседател користел нелегитимен фалсификуван печат.¹⁴¹ Жалбата на претходниот претседател е одбиена од Комисијата за жалби.

Понатаму, на ден 16.5.2007 година е одржана седница на Собранието на ССУКМ на којашто се верифицирани мандатите на новоизбраните делегати, избрано е работно претседателство, изгласуван е Извршниот одбор на ССУКМ и изменет е Статутот на ССУКМ. Не пишува кои се

---

138 Записник од состанокот на Изборната комисија на Сојузот на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2007)

139 Записник од состанокот на Изборната комисија на Сојузот на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2007)

140 Записник од седница на Изборното собрание на Сојузот на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2007)

141 Жалба бр. 1391/1 до Комисијата за жалби

членовите на Изборниот одбор.¹⁴²

И покрај огромните нерегуларности кои се случиле во 2007 година, Студентскиот сојуз продолжил да функционира. Така, на ден 5.6.2008 година е одржана седница на Собранието на ССУКМ на којашто се верифицирани мандатите на новите делегати, избрано е работното претседателство, донесена е одлука за промена на називот на СССУКМ (Сојуз на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“) во СПУКМ (Студентски парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“), и усвојувен е нов Статут согласно со новиот Закон за високото образование и Статутот на Универзитетот¹⁴³. Имено, промената на името на ССУКМ во СПУКМ е поради тоа што во новиот Закон за високото образование името Сојуз на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се преименува во Студентски парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Исто така, имало и избор на работна група за изготвување нови акти, но никаде не е објаснето кои се тие нови акти, која е потребата од истите и каква примена ќе имаат во однос на СПУКМ.

Не е позната ни причината зошто на оваа седница повторно им се верифицираат мандатите на делегатите, од причина што нивниот мандат трае 2 години, односно веќе мандатите на делегатите биле верифицирани во 2007 година. Исто така, што се однесува во врска на верифицирањето на мандатите на новите членови, не пишува дали, кога и како се избрани.

Понатаму, во 2009 година се организирале нови избори за претседател на Студентскиот парламент на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“. Па така, според записникот, на состанокот на Изборната комисија на СПУКМ, одржана на 30.10.2009 година, се констатирало дека гласањето за претседател на Иван Живковски на СПУКМ на ден 21.10.2009 се одвивало без никаков проблем и дека изборите биле во согласност со Статутот на СПУКМ, како и со Правилникот за спроведување студентски избори.

На изборите имало излезност од 26 %. Кандидатот што победил, Иван Живковски, освоил 5976 гласа, додека пак неговиот противник освоил 1373 гласа. Па така дотогашниот в.д. претседател на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“, станува претседател на СПУКМ.¹⁴⁴

На 2.11.2009 година, претседателот свикал седница на СПУКМ, со дневен ред кој, меѓу другото, се состоел од избор на работно претседателство, Верификациона комисија и верификација на нови членови, измена и дополнувања на Статутот на СПУКМ, како и донесување одлука за верифицирање на мандатот на новоизбраниот студентски

---

142 Записник бр. 03-128/1 од седница на Собранието на Сојузот на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2007)

143 Записник од седница на Собранието на Сојузот на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2008).

144 Записник од состанокот на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2009)

претседател.¹⁴⁵

Во врска со измената и дополнувањето на Статутот на СПУКМ, дополнети се членовите во врска со студентскиот правобранител, односно се изгласува посебен печат и лого на овој орган, и се променуваат условите кои треба еден студент да ги поседува за да може да се кандидира за студентски правобранител.

Во текот на наредните години, нема никакви информации за работата и функционирањето на Студентскиот парламент сè до 2011 година, кога има информација дека на ден 19.1.2011 е одржана седница на СПУКМ на којашто се донела одлука за пререгистрација на СПУКМ согласно со Законот за фондации и невладини организации. Потоа, донесена е одлука за измени во Статутот на СПУКМ, и додавање ново поглавје во овој Статут. Советот на станари и совети за исхрана, коешто треба да го уреди функционирањето на студентскиот парламент во студентските домови.

По една година, во 2012 година, според записникот од седницата на СПУКМ на ден 19.10.2012 година, според дневниот ред, се одлучувало за избор на работно претседателство, увојување на записникот од Изборната комисија, избор на Верификациона комисија со цел верификација на мандатот на новиот претседател Кирил Спиrowsки, како и донесување одлука за разрешување на стариот претседател, донесување одлука за избор на нов претседател на СПУКМ и избор на претседателство на СПУКМ.

Според Изборната комисија, изборите одржани на 10.10.2012 за претседател на СПУКМ немале никакви нерегуларности, што значи дека за претседател бил избран Кирил Спиrowsки.

Собранието го верифицирал мандатот од 2 години на новиот претседател со 44 гласа за¹⁴⁶.

Донесена е и одлука за разрешување на стариот претседател, но оваа одлука требало да се донесе една година порано, односно во 2011 година. Мандатот на претседателот на СПУКМ, според Статутот, трае 2 години, а на претходниот претседател му траел 3 години и директно го прекршил членот 30 од Статутот на СПУКМ.¹⁴⁷

Што се однесува до изборот на претседателство на СПУКМ, за членови на претседателството се избрани 22 студенти.

Во 2014 година, може да се забележи дека нема достапни документи за избор на нов претседател на СПУКМ, што значи дека мандатот на претседателот на СПУКМ е истечен, согласно со член 30 Статутот на СПУКМ.

-----
145 Записник од седницата на Собранието на Студентскиот парламент на Записник од состанокот на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2009)

146 Записник од седница на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2012)

147 Член 30, Статут на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2011)

Понатаму, во 2015, според записникот од седницата на СПУКМ одржана на ден 26.11.2015 година, според дневниот ред, се донела одлука за назначување на в.д. претседател на СПУКМ, како и избор на нови членови на претседателството на СПУКМ. Претседателството овој пат значително се намалува и брои 7 членови.¹⁴⁸

Што се однесува до одлуката за в.д. претседател, таа е донесена една година по истекот на мандатот на тогашниот претседател, односно Кирил Спиоровски сега бил изгласан за в.д. претседател, откако една година бил нелегитимен, и со тоа го прекршил членот 30 од Статутот на СПУКМ.

Изборите во 2016 година претставуваат најголема црна дамка за студентското организирање во Република Македонија, како и општо за демократијата во земјата.

Според записникот на Изборната комисија на СПУКМ одржана на ден 4.7.2016, комисијата констатирала дека изборите поминале во согласност со Статутот на СПУКМ и Правилникот за спроведување избори на СПУКМ и покрај тоа што имаше низа нерегуларности, како и криминални дејствија поврзани со самите избори¹⁴⁹. Дополнително, достапен е записникот од Изборната комисија¹⁵⁰ во кој може да се види дека на студентските избори излегле 5264 студенти, од кои за Давор Поповски гласале 3851 студенти, додека за Стефан Василевски гласале 1275 студенти. Неважечки ливчиња имало 138. Имено, на поголем дел од факултетите имаше нерегуларности во врска со остварување на правото на тајно гласање, односно, немаше параван каде што студентите можеа тајно да го остварат своето право на глас, немаше печати на избирачките ливчиња, избирачки списоци не беа доставени, а исто така се случува и немили настани, како што се физички пресметки, крадење на избирачкиот материјал, гласање од страна на лица кои не се студенти, облепени гласачки кутии и слично. Имајќи предвид, според академскиот календар, дека втората испитна сесија трае до 15 јуни, а пак третата почнува на 15 август, дискутабилна е и излезноста што ја објави Изборната комисија од причина што во тој период сесиите за полагање се завршени и на многу студенти им е нарушено правото да може да гласаат на овие избори. Дополнително, изборите се одржаа во временски период кој не е предвиден со Статутот на СПУКМ. Меѓу другото, било изгласано и Претседателството на СПУКМ, а донесени се и одлуки за застапување на СПУКМ од новиот претседател, Давор Поповски и за престанок на мандатот на претходниот претседател, Кирил Спиоровски.

---

148 Записник од седница на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2015)

149 Записник од седница на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2016)

150 Записник од состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2016)

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ НА СТУДЕНТСКИОТ ПАРЛАМЕНТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ЗА ПЕРИОДОТ СЕПТЕМВРИ 2014 – СЕПТЕМВРИ 2015

Од формирањето на Студентскиот парламент како организација која дејствува во Универзитетот и сите управувачки тела и органи, а воедно е и претставник на студентите, за прв пат има достапен финансиски извештај¹⁵¹ во кој е изложено на кој начин се трошеле парите. Имено, Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како и студентските парламенти на факултетите, остваруваат средства од: донации, буџет на Република Македонија, провизија од органи, организации, заедници од други услуги и на друг начин утврден со Статут и Правилник.

Студентскиот парламент на УКИМ е обврзан годишниот извештај да го достави до ректорот на Универзитетот, а потоа Универзитетскиот сенат го разгледува и го усвојува.

Според поднесениот извештај, Студентскиот парламент планирал да потрошат 3 495 652 денари, за што е поднесен ваков документ до Универзитетскиот сенат. Сепак, од Универзитетскиот сенат, со одлука број 02-108/12 од Универзитетот се одобрени средства во висина од 2 659 021 денари за работа на Студентскиот парламент и на студентскиот правобранител.

Од извештајот на Студентскиот парламент може да се заклучи дека во тој период, за имплементација на активностите кои ги имале претставниците во СПУКМ, за бруто плати и надоместоци за студенти, потрошил 571 752 денари. Меѓутоа, во текот на својата работа, Студентскиот парламент имал предвидено и волонтерски позиции за студенти за кои потрпшил 80 004 денари за 12 студенти – волонтери, пратениците во СПУКМ кои се дел од различните тела добиле надомест во износ од ?????, како и 146 676 денари за надомест на студенти, членови на Претседателството и членови на комисиите.

Студентскиот парламент за организирање на студентски забави анагажирал фирма која се грижела за целосна организација на забавата и за тоа имаат потрошено 57 883 денари. Понатаму, годишните трошоци за комунални и телефонски услуги изнесуваат 342 250 денари. Тука е важно да се напомене дека за месец 9.2014 година за телефонска сметка платиле 67 911 денари што е многу голем трошок во споредба со другите сметки по овој основ. Оваа сума е надреално голема од причина што сите телефонски компании имаат пакети и не е јасно што точно е користено за да направат сума која е поголема од 1000 евра месечно.

Тоа што е контрадикторно е дека за потребите и активностите на

---

151 Финансиски и извештај на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје за периодот септември 2014 – септември 2015 година

матичните парламенти на факултетите е потрошена сума од 181 045 денари. Очекувано, нема дополнителни информации како се извршила распределбата на парламентите на факултетите на кои им се доделени, ниту за што и на кој начин се потрошени овие пари.

Во извештајот е назначено дека за функцијата претседател и потпретседател од буџетот на СПУКМ се потрошени 146 676 денари. Тука повторно се појавува прашањето: Кои биле претседател и потпретседател на СПУКМ таа година? Дали се одржани непосредни избори со тајно гласање? Според достапните документи, оваа година нема активност организацијата, односно на претседателот Кирил Спиоровски му е истечен мандатот во 2013 година, што значи дека во 2014 година нема назначено претседател на СПУКМ.

Понатаму, СПУКМ кон ЕВН имаат шест задоцнети плаќања на сметки во износ од:

- 2 459 денари
- 4 332 денари
- 11 314 денари
- 7 022 денари
- 3 427 денари
- 4 774 денари
- 4 774 денари

Ова значи дека тие дополнително плаќале задолжителни казнени камати, со пари кои се наменети за потребите и интересите на студентите.

СПУКМ во финансискиот извештај има наведено дека во 2014/2015 година имаат посетувано семинари и проекти во Европа. За патот купени се авионски карти за девет лица во износ од 263 214 денари. Со овие пари се купиле карти за 6 градови во Европа. По завршувањето на овие активности, нема никакви информации во наративните извештаи или записниците за склучени соработки по имплементација на овие активности.

СПУКМ исто така за потребите на патувањата, ги надоместувале дневните и патните трошоци за овие места за кои веќе имале авионски карти, а тоа се: Фиренца, Баку, Израел, Рига, Ереван, Москва. За овие трошоци потрошиле 149 546 денари.

Со добивањето на финансиите за 2014/2015 година слободно може да се каже дека брутално се прекршени сите правни акти на СПУКМ, како и на Статутот на УКИМ, од причина што според достапните документи, Студентскиот парламент на Универзитетот Кирил и Методиј таа година не е активен, односно нема избори за претседател на парламентот. На ова се должи прашањето кому всушност се префрлени овие пари, и како е дозволено ова да се случи.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕПОРАКИ

Анализата при правните акти на Студентскиот парламнет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како и на студентските парламенти на факултетите, претставува предизвик бидејќи ваков вид анализа на правни акти досега не е направена. Генерален заклучок за функционалноста на СПУКМ и парламентите при факултетите е дека мнозинство од парламентите не се функционални и имаат сериозни нерегуларности во своето работење, со што се оневозможува студентите соодветно да бидат застапени во телата на одлучување како партнери во образовниот процес. Голем број од парламентите имаат доста пропусти во документацијата и работата, и може да се заклучи дека немаат познавање на интерните правни акти, па така имаат и големи правни пропусти. Во голем број од парламентите, како и во СПУКМ, се покажаа многу неправилности кои завршуваат со кривични пријави, тужби, интервенирање од страна на Министерството за внатрешни работи, фалсификување потписи и крадење печати. Тоа е само показател дека се случуваат работи кои можеби ниту во овие достапни документи од Централниот регистар не се наведени.

Изборите на претседател на СПУКМ, како и матичните факултети приближно секој пат може да се забележи дека се нелегитимни, од причина што има непочитување на правните акти на СПУКМ, Статутот на УКИМ и Законот за високото образование, но и на интерните акти на самите факултети на Универзитетот. Ваквото непочитување или е со намера направено или пак е резултат на непознавање на актите на претставниците, што претставува злоупотреба на правото на сите студенти да носат одлуки.

Многу ретко биле формирани претседателства на матичните парламенти, како и комисии за работа, кои се неопходни за правилно работење на парламентите. Изборот на студенти претставници во управувачките тела на Универзитетот и на факултетите никагаш не бил направен на транспарентен и демократски начин, па затоа основните демократски вредности се прекршуваат континуирано без волја да се поправат.

Голем дел од парламентите, поточно дваесет матични парламенти на факултетите немаат одржано непосредни избори со тајно гласање за претседател, што може да се заклучи од фактот дека сите овие парламенти немаат поднесено документи за избор на нов претседател. Ова е голем проблем, од причина што во одлучувачките тела на факултетите не се знае дали воопшто има студенти кои гласаат и ако има, на каков начин се избрани да учествуваат во телата.

Истите заклучоци може да се донесат и со Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ којшто треба да биде пример за студентско организирање во земјата наспроти ваквото постапување.

Се поставува прашањето дали СПУКМ е претставник на сите студенти, од сите факултети, имајќи предвид дека Студентскиот парламент на Факултетот за драмски уметности не е признат од страна на СПУКМ и оттука се губи правото на студентите на ФДУ да бидат претставени во Студентскиот парламент на Универзитетот.

Согласно со сето ова, неизбежно е да се постави и другото прашање, односно „Дали навистина Студентскиот парламент како невладина организација која го презентира ставот на сите студенти во Универзитетот е нивни вистински претставник?“ или пак застапуваат мала група на интереси. Овие и низа други прашања допрва треба да се одговорот од нивните претставници.

Со цела оваа сеопфатна анализа, нашиот заклучок е дека Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како и матичните парламенти на факултетите се моментално нефункционални и не ги застапуваат интересите на студентите.

Ваква анализа на студентските парламенти е неопходно да се направи и на другите универзитети. Многу е важно да се види начинот на претставување на студентите и градење на демократските капацитети на студентите, како идни граѓани и носители на одлуки во земјата. Меѓутоа, проблемите во студентските парламенти на најстариот и најголем Универзитет во Република Македонија се показател за она што навистина се случува во студентското претставување. Ваквиот начин претставува сериозна закана за студентските права и студентските интереси. Овој Студентски парламент и овој Универзитет треба да се пример во спроведување на демократски процеси, наместо да спроведуваат сомнителни избори и да ги толерираат ваквите сомнителни и незаконски однесувања од „студентските претставници“. Доколку овој проблем се игнорира од страна на сите тела и органи на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, ќе се направи сериозен преседан на кој укажуваат сите студенти и ќе го доведе Универзитетот до гласање на незаконски одлуки со нелегитимни претставници на студентите. Впрочем, ова е прекршување на основното правило на Болоњската декларација која ги гледа студентите како партнери во образовниот процес, а не како консументи во високообразовните процеси.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

Закони и основни акти

1. Закон за високото образование, Службен весник на Република Македонија бр. 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/2013, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 130/2014, 10/2015, 20/2015, 98/2015, 145/2015, 154/2015, 30/2016, 120/2016, 127/2016
2. Закон за здруженија и фондации, Службен весник на Република Македонија, бр. 52/2010, 135/2011, 55/20160
3. Статут на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2013)
4. Статут на Факултетот за физичка култура – Скопје (2010)

Публикации

1. Klemencic M., Student representation in Western Europe: Introduction to the special issue (2012)
2. Живковиќ А., Мирчевска М., Галевски М., Божовиќ С., Алексоски М., „Анализа на студентското организирање и учество во Македонија“, Младински образовен форум (2015)

Основни акти на студентските парламенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

1. Статут на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје (2009)
2. Статут на Парламентот на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)
3. Статут на Парламентот на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)
4. Статут на на Парламентот на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (2012)
5. Статут на Студентскиот парламент на Шумарскиот факултет – Скопје (2013)
6. Статут на Студентскиот парламент на Економскиот факултет – Скопје (2013)
7. Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за Физичко образование, спорт и здравје – Скопје (2014)
8. Статут на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (2013)
9. Статут на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2009)

10. Статут на Студентскиот парламент на Градежниот факултет – Скопје (2010)
11. Статут на Студентскиот парламент на Градежниот факултет – Скопје (2012)
12. Статут на Студентскиот парламент при Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје (2009).
13. Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2013)
14. Статут на Студентскиот парламент на Филозофскиот факултет – Скопје (2016)
15. Статут на Студентскиот парламент на Фармацевтскиот факултет – Скопје (2011)
16. Статут на Студентскиот парламент на Филолошкиот факултет – Скопје (2011)
17. Статут на Студентскиот парламент на Факултетот за електротехника и информациски технологии (2011)
18. Статут на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2011)

Записници и акти за работата на студентските парламенти

1. Записник од состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Машинскиот факултет – Скопје (2013)
2. Записник бр. 4/2009 од одржаното Собрание на Сојузот на студенти при Машинскиот факултет – Скопје
3. Акт за основање на здружение Студентски парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)
4. Записник од Изборната комисија на Студентскиот парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)
5. Записник од седница на Студентскиот парламент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (2014)
6. Записник бр. 1/09 – Седница на Собранието на Сојузот на студенти на Земјоделскиот факултет – Скопје (2009)
7. Одлука за престанување на мандатот на претседателот на Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)
8. Одлука за избор на нов претседател на Студентскиот парламент на Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје (2012)
9. Записник од седница на здружение Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2013)
10. Одлука за престанување на мандатот на претседателот на Студентскиот парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2016)

11. Одлука за избор на нов претседател на Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2016)
12. Записник од седница на здружението Студентски парламент на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје (2016)
13. Акт за основање на здружението со име Студентски парламент на Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (2012)
14. Записник од одржано собрание на Студентскиот парламент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (2012)
15. Записник од Основачко собрание на Студентскиот парламент на Шумарскиот факултет – Скопје (2013)
16. Решение бр.69/06 на Основен суд Скопје 1 Скопје за промена на претседател на Сојузот на студенти по стоматологија на Македонија (2006)
17. Одлука за избор на нов претседател на Сојузот на студенти по стоматологија на Македонија (2008)
18. Одлука за престанок на мандатот на претседателот на Студенски парламент на Стоматолошки факултет (2009)
19. Одлука за избор на в.д. претседател на Студентски парламент на Стоматолошкиот факултет (2009)
20. Одлука за избор на претседател на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2011)
21. Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2011)
22. Записник од состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет (2015)
23. Решение бр.100/05 од Основен суд Скопје 1 Скопје за промена на лице за застапување и измена и дополнување на Статутот на Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2005)
24. Барање-Известување бр.115/05 од Основен суд Скопје 1 Скопје до Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2006)
25. Записник од I-во Собрание на Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2008)
26. Записник од II-во Собрание на Сојузот на студенти на Економскиот факултет – Скопје (2009)
27. Записник од седница на Студентски парламент на Економскиот факултет – Скопје (2013)
28. Записник од седница на Собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (2009)
29. Записник од одржано собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (2013)

30. Записник од одржано собрание на Студентскиот парламент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (2014)
31. Акт од одржано основачко собрание на здружение на граѓани Студентски парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2009)
32. Записник од одржана седница на Претседателство на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2010)
33. Одлука за в.д. претседател на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2010)
34. Записник од Изборна комисија бр.03/19, за избор на претседател на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2012)
35. Записник од Изборна комисија на Студентскиот парламент на Медицинскиот факултет – Скопје (2013)
36. Барање бр 200/04 за воведување во судскиот регистар за промена на претседателот на студентската организација на Факултетот за ликовни уметности – Скопје (2016)
37. Решение бр.195/06, за промена на овластено лице за застапување на студентската организација на Факултетот за ликовни уметности – Скопје (2006)
38. Записник од одржано собрание на студентската организација на Факултетот за ликовни уметности – Скопје (2011)
39. Записник на Собранието на Студентскиот сојуз на Факултетот за физичка култура – Скопје (2007)
40. Записник од Собранието на Студентскиот сојуз на Факултетот за физичка култура – Скопје (2009)
41. Записник од Собранието на Сојузот на студенти на Градежниот факултет – Скопје (2010)
42. Записник од седница на здружение Студентскиот парламент на Градежен факултет-Скопје (2012)
43. Барање бр.194/98 за достава на документација од Централен регистар за Сојузот на студенти на Педагошката академија – Скопје (2004)
44. Записник од седница на Собрание на Сојуз на студенти на Педагошкиот факултет „Св.Климент Охридски“ – Скопје (2006).
45. Записник од седница на Собрание на Сојуз на студенти на Педагошки факултет „Св.Климент Охридски“ – Скопје (2008)
46. Записник бр.23/2009 од одржано собрание на Сојузот на студенти при Педагошки факултет – Скопје (2009).
47. Записник бр.17/2013 од одржано Собрание на Студентскиот парламент при Педагошки факултет – Скопје (2013)
48. Решение бр.94/05 за промена на лице овластено за застапување на здружението на граѓани Сојуз на студенти при Факултет за музичка уметност – Скопје (2005)

49. Записник од Изборна седница на Сојуз на студенти на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2007)
50. Известување бр.03-25 за спроведување на избори за претседател на Студентскиот парламент на Факултетот за музичка уметност – Скопје (2013)
51. Записник бр.03-40 од седница на Студентскиот парламент на Филозофски факултет – Скопје (2014)
52. Записник од седница на Студентскиот парламент на Филозофски факултет – Скопје (2016)
53. Записник од одржано основачко собрание на Студентскиот парламент на Фармацевтски факултет – Скопје (2009)
54. Записник од седница на Студентскиот парламент на Фармацевтски факултет – Скопје (2014)
55. Решение бр. 83/06 за промена на претседател на Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје (2006)
56. Записник за спроведен избор на претседател и секретар на Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје (2006)
57. Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Филолошки факултет – Скопје (2011)
58. Акт за основање на здружението со име: Студентскиот парламент на Факултет за дизајн и технологија на мебел и ентериер – Скопје (2012)
59. Решение бр. 83/06 за промена на претседател на Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје (2006)
60. Записник за спроведен избор на претседател и секретар на Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје (2006)
61. Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Филолошки факултет – Скопје (2011)
62. Записник од одржано собрание за избор на претседател на Сојуз на студенти на Факултет за електротехника и информациски технологии
63. Записник од седница на Собрание на Сојуз на студенти на Факултетот за електротехника и информациски технологии
64. Записник од одржано Собрание на Студентскиот парламент на Факултет за електротехника и информациски технологии – Скопје (2011)
65. Записник од седница на Студентскиот парламент на Архитектонски факултет – Скопје (2013)
66. Записник од одржано Собрание на здружение на граѓани за заштита и унапредување на правата на студентите „Студентскиот парламент на Факултетот за драмски уметности“ – Скопје (2015)
67. Одлука за застапување на Сојузот на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (1998)

68. Записник од Извештајно-изборна седница на Собранието на Сојузот на студенти на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје (2000)
69. Решение бр.218/98 за промена на претседател – лице овластено за застапување на Сојузот на студентите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2004).
70. Жалба бр.218/98 до Апелационен суд Скопје преку Основен суд Скопје 1 Скопје
71. Решение бр.156/04 за промена на лице овластено за застапување на Сојуз на студенти при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2004)
72. Записник од седница на собрание на Сојуз на студенти при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2006).
73. Записник од состанокот на Изборната комисија на Сојузот на студентите на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје (2007)
74. Жалба бр. 1391/1 до Комисија за жалби
75. Записник бр. 03-128/1 од седница на Собрание на Сојуз на студенти на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје(2007)
76. Записник од седница на Собрание на Сојуз на студенти на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје (2008)
77. Записник од состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2009)
78. Записник од седница на Собрание на Студентскиот парламент на Записник од состанок на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2009)
79. Записник од седница на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2012)
80. Записник од седница на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2015)
81. Записник од седница на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2016)
82. Записник од состанокот на Изборната комисија на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (2016)
83. Финансиски извештај на Студентскиот парламент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје за периодот септември 2014 – септември 2015 година

www.nus.org.uk
www.unef.fr
www.unel.lu
www.time.mk
www.stat.gov.mk
www.ukim.edu.mk